

**SPRAWOZDANIE NR 1/2020
WÓJTA GMINY HERBY**

z dnia 25 marca 2020 r.

w sprawie wykonania budżetu gminy Herby za rok 2019

I Dane ogólne

Uchwałą Nr III/11/18 z dnia 20 grudnia 2018r. Rada Gminy ustaliła budżet na rok 2019 w kwotach :

- dochody	36.781.730 zł
- wydatki	39.005.288 zł
- deficyt	2.223.558 zł

W 2019r. podjęto 9 uchwał oraz 37 zarządzeń w sprawie zmiany budżetu gminy, co prezentuje poniższa tabela:

Lp	Uchwała/zarządzenie	Dochody	Wydatki	Przychody	Rozchody
1	Uchwała nr III/11/18 z dnia 20.12.2018r. RG	36.781.730,00	39.005.288,00	3.034.620	811.062
2	Zarządzenie nr FN.0050.1.2019 z 07.01.2019r. WG		+/-8.450,00		
3	Uchwała nr IV/20/19 z dnia 16.01.2019r. RG	+28.134,00	+28.134		
4	Uchwała nr IV/21/19 z dnia 16.01.2019r. RG	+161.259,00	+485.259,00 -324.000,00		
5	Zarządzenie nr FN.0050.6.2019 z 22.01.19r. WG	+1.936,47	+1.936,47 +/-33.700,00		
6	Zarządzenie nr FN.0050.17.2019 z 26.02.19r. WG	+21.208,00	+21.208,00		
7	Zarządzenie nr FN.0050.18.2019 z 28.02.19r. WG		+/-19.685,00		
8	Uchwała nr V/29/19 z dnia 26.03.2019r. RG	+3.212.584,62	-50.000,00 +3.693.934,62	+191.620,00	-239.730
9	Zarządzenie nr FN.0050.24.2019 z 29.03.19r. WG	+82.852,00	+82.852,00		
10	Zarządzenie nr FN.0050.26.2019 z 08.04.19r. WG	+35.984,00	+35.984,00 +/-10.000,00		
11	Zarządzenie nr FN.0050.27.2019 z 19.04.19r. WG	+1.288,00	+1.288,00 +/-120,00		
12	Zarządzenie nr FN.0050.30.2019 z 08.05.19r. WG	+47.651,83	+47.651,83		
13	Zarządzenie nr FN.0050.36.2019 z 20.05.19r. WG	+16.263,00	+16.263,00 +/-10.037,00		
14	Uchwała nr VII/41/19 z 22.05.19r. RG		-1.020.401,99 +2020.401,99	+1.000.000,00	
15	Zarządzenie nr FN.0050.41.2019 z 31.05.19r. WG	+42.930,70	+42.930,70		
16	Zarządzenie nr FN.0050.43.2019 z 12.06.19r. WG		+/-1.901,85		
17	Uchwała nr VIII/58/19 z dnia 18.06.2019r. RG	-533,38 +275.124,38	-30.598,50 +305.189,50		
18	Zarządzenie nr FN.0050.44.2019 z 19.06.19r. WG	+110,00	+110,00		
19	Zarządzenie nr FN.0050.53.2019 z 28.06.19r. WG	+29.099,00	+29.099,00		
20	Zarządzenie nr FN.0050.54.2019 z 09.07.19r. WG	+720,92	+720,92 +/-52.405,45		
21	Zarządzenie nr FN.0050.57.2019 z 19.07.19r. WG		+/-274.247,00		
22	Zarządzenie nr FN.0050.58.2019 z 30.07.19r. WG	+36,00 -86.414,00	+36,00 -86.414,00		
23	Zarządzenie nr FN.0050.61.2019 z 12.08.19r. WG		+/-1.350,00		
24	Zarządzenie nr FN.0050.62.2019 z 20.08.19r. WG	+28.000,00	+28.000,00		
25	Zarządzenie nr FN.0050.63.2019 z 20.08.19r. WG	+10.581,00	+10.581,00 +/-9.159,00		
26	Zarządzenie nr FN.0050.66.2019 z 27.08.19r. WG		+/-27.857,74		
27	Zarządzenie nr FN.0050.70.2019 z 04.09.19r. WG	+77.218,00	+77.218,00		
28	Zarządzenie nr FN.0050.75.2019 z 25.09.19r. WG	-175.280,00 +10,00	-175.280,00 +10,00 +/-189.552,95		
29	Zarządzenie nr FN.0050.76.2019 z 26.09.19r. WG	+16.050,00	+16.050,00		
30	Uchwała nr IX/65/19 z 30.09.19r. RG	-110.144,00	-1.236.953,00	-230.704,11	-616,00

		+1.010.144,00	+1.906.864,89		
31	Zarządzenie nr FN.0050.78.2019 z 11.10.19r. WG	+629.386,48	+629.386,48 +/-810,55		
32	Zarządzenie nr FN.0050.80.2019 z 24.10.19r. WG	+47.633,52	47.633,52 +/-18.244,00		
33	Zarządzenie nr FN.0050.81.2019 z 28.10.19r. WG	+100.205,00	+100.205,00 +/-114,97		
34	Zarządzenie nr FN.0050.82.2019 z 06.11.19r. WG	+600.000,00	+600.000,00 +/-42.029,00		
35	Uchwała nr X/79/19 z 23.10.19r. RG	-6.168,00 +24.168,00	-164.766,55 +182.766,55		
36	Zarządzenie nr FN.0050.83.2019 z 13.11.19r. WG	+227,70	+227,70 +/-9.000,00		
37	Zarządzenie nr FN.0050.86.2019 z 15.11.19r. WG	-89,97	-89,97 +/-20.000,00		
38	Zarządzenie nr FN.0050.89.2019 z 20.11.19r. WG	+6.377,78	+6.377,78		
39	Zarządzenie nr FN.0050.91.2019 z 27.11.19r. WG		+/-51.920,00		
40	Zarządzenie nr FN.0050.92.2019 z 29.11.19r. WG		+/-44.780,00		
41	Uchwała nr XI/92/19 z 27.11.19r. RG	-953.499,20 +440.499,20	-830.709,58 +317.709,58		
42	Zarządzenie nr FN.0050.93.2019 z 05.12.19r. WG		+/-157.424,90		
43	Zarządzenie nr FN.0050.94.2019 z 09.12.19r. WG	+545.000,00	545.000,00 +/-134,00		
44	Zarządzenie nr FN.0050.96.2019 z 16.12.19r. WG		+/-21.428,00		
45	Uchwała nr XII/102/19 z 18.12.19r. RG	-802.000,00 +297.000,00	-629.211,00 +124.211,00		
46	Zarządzenie nr FN.0050.97.2019 z 20.12.19r. WG		+/-8.890,00		
47	Zarządzenie nr FN.0050.101.2019 z 31.12.19r. WG		+/-19.845,65		
	Suma	42.437.284,05	45.862.103,94	3.995.535,89	570.716

Planowany budżet gminy na dzień 31 grudnia 2019r. po dokonanych zmianach wynosił

- dochody - 42.437.284,05 zł
- wydatki - 45.862.103,94 zł
- deficyt - 3.424.819,89 zł

Planowane przychody - 3.995.535,89 zł

w tym:

- z tytułu wolnych środków na rachunku bankowym - 109.470,00 zł
- z tytułu kredytów i pożyczek - 3.886.065,89 zł

Planowane rozchody - 570.716,00 zł

w tym:

- z tytułu spłaty pożyczek i kredytów - 570.716,00 zł

Wykonanie budżetu w ujęciu ogólnym przedstawia się następująco:

Zestawienie planowanych i wykonanych dochodów, wydatków oraz wyniku budżetu gminy

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	% wyk.	Struktura
Dochody w tym:	42.437.284,05	43.015.210,75	101,36	100
Dochody bieżące	33.194.291,43	33.458.954,83	100,79	77,78
Dochody majątkowe	9.242.992,62	9.556.255,92	103,39	22,22
Wydatki ogółem w tym:	45.862.103,94	44.970.888,36	98,06	100
Wydatki bieżące	31.210.898,06	30.520.555,49	97,79	67,87
Wydatki majątkowe	14.651.205,88	14.450.332,87	98,63	32,13
Wynik	-3.424.819,89	-1.955.677,61	57,10	

Przychody i rozchody :

Przychody ogółem w tym:	3.995.535,89	3.495.537,07	87,49	100
Kredyty	3.500.000,00	3.000.000,00	85,71	85,82
Pożyczki	386.065,89	386.065,89	100,0	11,05
Wolne środki na rachunku bankowym	109.470,00	109.471,18	100,0	3,13
Rozchody ogółem w tym:	570.716,00	570.716,00	100	100
Splaty kredytów i pożyczek	570.716,00	570.716,00	100	100
Różnica	3.424.819,89	2.924.821,07		

II Dochody

Dochody Gminy Herby w 2019r. zostały zrealizowane w 101,36 % w stosunku do planu po zmianach. W porównaniu do 2018r. były o 11.336.396,11 zł większe. Strukturę dochodów w ujęciu cyfrowym przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	% wyk.	Struktura
Dochody ogółem w tym:	42.437.284,05	43.015.210,75	101,36	100
Udział w podatku doch. od osób fiz.	5.867.000,00	5.923.189,00	100,96	13,77
Udział w podatku doch. od osób praw	230.000,00	306.089,55	133,08	0,71
Subwencje	7.584.959,00	7.584.959,00	100,00	17,64
Dotacje i środki na zadania bieżące	8.954.761,35	8.867.905,58	99,03	20,62
Pozostałe dochody własne	10.557.571,08	10.776.811,70	102,08	25,05
Dochody ze sprzedaży majątku	187.013,00	187.082,31	100,04	0,43
Dotacje i środki na inwestycje	9.055.979,62	9.369.173,61	103,46	21,78

Dochody bieżące zostały wykonane w 100,79% w stosunku do planu po zmianach i stanowiły 77,78% ogółu dochodów.

Zrealizowane **dochody majątkowe** wyniosły 9.556.255,92 zł, co stanowiło 103,39% wielkości planowanej i 22,22% ogółu dochodów budżetowych. Stosunkowo wysoki wskaźnik osiągniętych dochodów wynika stąd, iż Gmina otrzymała większość dotacji na realizowane zadania z udziałem środków UE w 2019r. a także refundację za lata wcześniejsze.

Dochody własne gminy w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 5,98%, dotacje o 15,13%, subwencje wzrosły o 9,33%, udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych o 21,72%, udziały w podatku dochodowym od osób prawnych zmniejszyły się o 16,14%.

Podobnie jak w latach ubiegłych, zmiany planu dochodów budżetowych, związane były przede wszystkim z urealnieniem wpływów z tych źródeł, które na etapie planowania można było przyjąć tylko w kwotach szacunkowych, wprowadzeniem dotacji otrzymywanych w ciągu roku i środków z nowych źródeł a także wprowadzeniem dochodów ponadplanowych.

Ogólna wysokość wykonanych dochodów w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2019r. wyniosła **6.321 zł**, wzrosła w stosunku do roku ubiegłego o 36,53% (4.630 zł).

Realizację dochodów w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej z wyodrębnieniem poszczególnych źródeł dochodów przedstawia załącznik nr 1.

II. 1 Objaśnienia do realizacji dochodów własnych

Dział 010 – Rolnictwo i leśnictwo

Wykonane dochody w wysokości 4.004,78 zł osiągnięto z czynszów dzierżawnych przekazywanych przez koła łowieckie i Nadleśnictwo za dzierżawę terenów łowieckich oraz 3.307,90 zł z tytułu sprzedaży działki rolnej.

Dział 020 – Leśnictwo

Osiągnięte dochody majątkowe w kwocie 40 zł pochodzą ze sprzedaży drewna z lasu gminnego.

Dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę

W tym dziale zaplanowano wpływy ze sprzedaży energii cieplnej z kotłowni osiedlowej w Lisowie oraz z tytułu sprzedaży wody. Całoroczne dochody ze sprzedaży energii cieplnej wyniosły 398.469,28 zł, zwrot Podatku VAT za rok ubiegły – 28.423 zł. Zaległości z tytułu sprzedaży ciepła na koniec roku wynosiły 1.301,55 zł, zaległości z tytułu kosztów egzekucyjnych – 1.029,34 zł oraz zaległości z tytułu kary umownej za niewywiązywanie się z umowy o dostarczanie opału odpowiedniej jakości do kotłowni osiedlowej w Lisowie w wysokości 17.729,76 zł.

Wpływy ze sprzedaży wody wyniosły 1.126.487,50 zł, wpływy ze zwrotu podatku VAT za rok ubiegły – 53.428,00 zł. Zaległości ze sprzedaży wody wyniosły 51.640,07 zł, w przeważającej części są to zaległości od gospodarstw domowych, zaległości z tytułu kosztów egzekucyjnych – 1.452,50 zł.

Gmina podejmuje czynności egzekucyjne w celu ściągnięcia zaległości za wodę i ciepło.

Wpływy w tym dziale pochodzą również z odsetek oraz zwrotu kosztów egzekucyjnych.

Dział 600 – Transport i łączność

Wpływy w tym dziale to odszkodowanie w wysokości 10.008,01 zł uzyskane od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach tytułem kary za szkody wyrządzone w drodze przez bobry oraz 4.200 zł z tytułu utraty wadium za niepodpisanie umowy.

Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa

Wykonanie ogółem w tym dziale wyniosło 102,59% w dochodach bieżących i 100% w dochodach majątkowych.

Dochody z najmu lokali mieszkaniowych i opłat za śmieci wyniosły 38.458,13 zł. Zadłużenie z tytułu czynszów za lokale mieszkalne na koniec roku wynosiło 3.282,09 zł i z tytułu opłat za śmieci – 426,26 zł.

W zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami wykonanie dochodów przedstawia się następująco:

- wpłaty za trwałe zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości - 19.527,19 zł
- wpływy z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości - 74.036,55 zł
- bezumowne korzystanie z nieruchomości, koszty postępowania sądowego - 98,26 zł
- wpływy ze zwrotu VAT za rok ubiegły - 915,00 zł
- odsetki - 178,12 zł

Stan zaległości z tytułu czynszów dzierżawnych to kwota 4,48 zł, zaległość za użytkowanie wieczyste nieruchomości wynosiła 507,18 zł, zaległości związane z kosztami egzekucyjnymi – 18.619,00 zł. Opłaty z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości i kosztów postępowania sądowego nie zostały uregulowane do wysokości 24.071,44 zł.

Dochody majątkowe wykazane w tym dziale to:

- wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości - 176.130,14 zł

Dział 710 – Działalność usługowa

Tu są klasyfikowane wpływy ze sprzedaży usług cementarnych, które wyniosły 54.619,78 zł oraz zwrot podatku VAT za rok ubiegły w kwocie 9.301 zł.

Dział 750 – Administracja publiczna

Zrealizowane dochody własne w stosunku do planowanych wynosiły 94,18 %.

Źródła dochodów w tym dziale to czynsz za wynajmowane lokale użytkowe w budynku Urzędu Gminy, opłaty za ogrzewanie pomieszczeń GOPS, Telekomunikacji i Poczty oraz za usługi telefoniczne, usługi ksero, sprzedaż zużytych rzeczy i złomu. Tu ujmowane są również wpływy środków z Powiatowego Urzędu Pracy z tytułu refundacji wynagrodzeń pracowników interwencyjnych.

Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Wpływy w tym dziale pochodzą z czynszów za wynajem pomieszczeń w remizach OSP, za cały rok była to kwota 10.321,46 zł oraz zwrot podatku VAT za rok ubiegły w kwocie 15.126 zł.

Dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej

Wpływy w tym dziale stanowią główne źródło dochodów własnych gminy, w strukturze dochodów ogółem dział ten stanowił 27,40%. Wykonanie działu wyniosło 101,94% planu.

W 2019r. w stosunku do 2018r.:

- wzrosły udziały w PIT o 1.056.951 zł,
- zmniejszyły się udziały w CIT o 58.907,44 zł,
- wzrosły wpływy z podatku od nieruchomości o 127.092,49 zł,
- wzrosły wpływy z podatku rolnego o 4.920,26 zł
- zmniejszyły się wpływy z podatku leśnego o 4.420,12 zł
- zmniejszyły się wpływy z podatku od środków transportowych o 12.800,24 zł
- zmniejszyły się wpływy z działalności gospodarczej o 4.478 zł.

Pozostałe podatki były na zbliżonym poziomie jak w roku ubiegłym.

Otrzymane z Ministerstwa Finansów udziały gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych stanowią jedno z ważniejszych źródeł dochodów, w strukturze dochodów podatek z PIT stanowił 13,77% ogółu dochodów gminy. Wzrost wpływów z tego tytułu nastąpił wskutek wzrostu płac i podjęcia zatrudnienia przez nowych pracowników wchodzących na rynek a także zmniejszenia „szarej strefy” wskutek likwidacji uzależnienia otrzymywania zasiłków „500+” od dochodu.

Kolejny rok zmniejszają się wpływy z udziałów w CIT wskutek gorszych wyników osiąganych przez firmy.

Wykonanie w podatku dochodowym opłacanym przez osoby fizyczne w formie karty podatkowej wyniosło zaledwie 2.976 zł, co może świadczyć, że coraz mniej jest prowadzonych działalności gospodarczych, albo przedsiębiorcy wybierają inną formę opodatkowania.

Podatek od czynności cywilno-prawnych został wykonany na podobnym poziomie jak w roku poprzednim (219.636,85 zł), podatek od spadków i darowizn znacznie wzrósł i wynosił 12.926 zł.

We wcześniejszych latach stawki podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego były obniżane.

Na rok 2019 stawki podatku od nieruchomości został podwyższony o 1-2%, obniżono stawkę podatku rolnego ustalaną na podstawie średniej ceny skupu żyta ogłaszanej przez Prezesa GUS, w podatku leśnym nie zastosowano obniżenia. Stąd wpływy podatkowe były zbliżone do lat poprzednich, nie znalazło to również odzwierciedlenia w lepszej ściągальności podatków, gdyż zaległości podatkowe są na poziomie zbliżonym jak w latach poprzednich.

Stawki podatku od nieruchomości nadal mamy najniższe w Powiecie lublinieckim, ale niewielka ich podwyżka przyniosła o 127.000 zł więcej w stosunku do roku poprzedniego, gdy w tym czasie ceny usług budowlanych wzrosły w granicach 10-25%.

W podatku od nieruchomości od osób prawnych stan zaległości na 31 grudnia 2019 r. wynosił 783.311,30 zł.

W podatku od nieruchomości od osób fizycznych kwota zaległości wynosiła 136.562,35 zł.

Zaległości w podatku rolnym wynosiły 3.477,55 zł, zaległości w podatku leśnym 70,00 zł.

Zaległości w podatku od środków transportowych wynosiły 28.766,90 zł.

W celu ściągnięcia zadłużeń podejmowane są postępowania egzekucyjne.

Wpływy z tytułu opłaty skarbowej wyniosły 20.266 zł, tj. 101,33% wielkości planowanej.

Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu zostały zrealizowane w wysokości 120.731,12 zł.

Gmina otrzymała 513.172 zł z PFRON tytułem rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych od zakładów pracy chronionej.

Skutki udzielonej pomocy w podatku od nieruchomości, rolnym i podatku od środków transportu w 2019r. wynosiły 5.084,17 zł z tytułu zwolnień uchwalonych przez Radę Gminy. Umorzeń w podatkach udzielono w kwocie 2.240,00 i rozłożono na raty kwotę 116,00. Skutki obniżenia przez Radę Gminy górnych stawek podatków wyniosły – **1.480.383,68 zł**, w tym: w podatku od nieruchomości – 1.400.462,59 zł, w podatku rolnym – 42.125,31 zł, w podatku od środków transportu – 37.795,78 zł.

Dział 801 – Oświata i wychowanie

Dochody w tym dziale pochodzą z opłat rodziców za pobyt i korzystanie z wychowania przedszkolnego – 11.024,50 zł, z opłat za posiłki dzieci przedszkolnych – 145.548,00 zł, z najmu pomieszczeń szkolnych – 5.182,88 zł, z opłat za obiady w stołówkach szkolnych – 81.858,50 zł, dopłat z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do obiadów dla uczniów z rodzin o niskich dochodach – 101.444,15 zł i dopłat przedszkolnych do wyżywienia – 52.498,60 zł.

Uzyskano też 6.000 zł tytułem odszkodowania za zniszczone w roku ubiegłym kosze na odpady.

Dział 852 – Pomoc społeczna

Dochody w tym dziale to zwroty opłat za pobyt osób z terenu gminy w DPS – 5.200 zł, odsetki od środków pieniężnych na rachunku bankowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – 406,81 zł, zwroty z PUP za szkolenia pracowników – 9.067,20 zł. Dochody te pobiera GOPS i przekazuje na rachunek budżetu gminy.

W dziale tym wykazane też są dochody otrzymywane przez Dom Pomocy Społecznej dla Osób w podeszłym wieku od jego mieszkańców i dopłat Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej tytułem odpłatności za pobyt mieszkańca. Całoroczne dochody wyniosły 529.652,14 zł. DPS pobiera i przekazuje do budżetu Gminy wpływy z usług opiekuńczych, które za cały rok wyniosły 3.368,91 zł,

Dział 855 – Rodzina

Wykazano tu dochody ze zwrotów zaliczek alimentacyjnych od dłużników ściągnięte przez komornika – 2.088,84 zł, zwrotów wypłaconych świadczeń wychowawczych – 1.200 zł oraz dochody należne gminie z tytułu realizacji zadań zleconych – 4.674,08 zł.

Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wpływy z tytułu opłaty za odbiór odpadów komunalnych wyniosły 718.367,69 zł, a zaległości 36.252,90 zł. Ponadto uzyskano 2.273,29 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych i 914,42 z tytułu odsetek.

Wpływy z opłat za odprowadzane ścieki wyniosły 1.069.414,86 zł. Zaległości z tytułu opłat za ścieki wynosiły 79.127,38 zł. Podejmowane są działania w celu ich ściągnięcia, jednakże egzekucja wymaga dużych nakładów pracy i środków finansowych, a często bywa bezskuteczna, ponieważ nie ma możliwości jej przeprowadzenia.

Gmina uzyskuje też dochody w kwocie 308.021,32 zł z tytułu dopłat do odprowadzanych ścieków. Dopłaty te są naliczane na podstawie uchwały Rady Gminy. Dopłaty te stanowią jednocześnie wydatek Gminy, więc w efekcie środki te nie służą finansowaniu żadnych zadań.

Gmina otrzymywała też część środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej z tytułu opłaty produktowej, którą wnoszą przedsiębiorcy i które należy przeznaczać na cele związane z ochroną środowiska. Dochody z tego tytułu wyniosły 50,31 zł.

W 2019r. Gmina uzyskała też 3.490,85 zł tytułem odszkodowania za uszkodzoną lampę oświetlenia ulicznego oraz 4.391,10 zł tytułem kary za niewykonanie umowy dotyczącej wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej zagospodarowania centrum miejscowości Herby.

W tym dziale znajdują się też środki przekazywane na rzecz Gminy z Urzędu Marszałkowskiego z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska. Wpływy z tego tytułu wyniosły 10.694,98 zł. Środki te są przeznaczone na zadania własne gminy związane z ochroną środowiska.

Dział 926 Kultura fizyczna

W dziale tym ujęto wpływy z tytułu opłat za korzystanie z krytej pływalni. Dochody te w 2019r. wyniosły 212.349,99 zł, z tytułu odsetek – 34,72 zł, 6.168 zł z tytułu zwrotu podatku VAT za rok ubiegły oraz 688,58 z tytułu rekompensaty za opóźnienie w płatnościach.

II. 2 Objaśnienia do realizacji planu dotacji celowych

Dotacje celowe i środki na zadania bieżące zostały zrealizowane w 99,03% i stanowiły 20,62% ogólnych dochodów gminy. Dotacje i środki na inwestycje zostały zrealizowane w 103,46%.

Wysoki wskaźnik realizacji dotacji majątkowych wynika z tego, że w 2019r. były realizowane największe zadania inwestycyjne z udziałem środków unijnych zwłaszcza w zakresie budowy węzłów przesiadkowych i dróg pieszo-rowerowych oraz projekt zakupu sprzętu strażackiego dla jednostek OSP. Na te zadania Gmina otrzymała większość środków, do rozliczenia pozostały płatności końcowe.

Dotacje celowe i środki obejmują dotacje z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zleconych gminie, dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych bieżących gmin oraz inne dotacje i środki udzielone przez inne podmioty na realizację wskazanych zadań.

Wykonanie planu dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zleconych gminie przedstawia załącznik nr 1a.

Dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zlecone gminie zostały wykonane w 99,22%.

Gmina otrzymała następujące dotacje na zadania zlecone:

Lp.	Nazwa zadania	Kwota dotacji
1	Zwrot podatku akcyzowego dla rolników	92.237,65
2	Prowadzenie spraw obywatelskich, spraw związanych z zarządzaniem kryzysowym oraz z działalnością gospodarczą	44.377,38
3	Prowadzenie stałego rejestru wyborców	1.390,00
4	Wybory do Sejmu i Senatu	26.631,00
5	Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójta	450,00
6	Wybory do Parlamentu Europejskiego	26.058,00
7	Wydatki obronne	300,00
8	Zakup podręczników i materiałów edukacyjnych dla uczniów	45.781,42
9	Dodatki energetyczne	4.374,70
10	Świadczenie wychowawcze	5.315.314,10
11	Świadczenia rodzinne, zaliczki alimentacyjne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2.294.533,34
12	Karta Dużej Rodziny	676,22
13	Wspieranie rodziny (dobry start)	245.210,00
14	Składki ubezpieczenia zdrowotnego opłacane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne z pomocy społecznej	9.700,04
	Ogółem	8.107.033,85

Łączna kwota dotacji na zadania zlecone w 2019r. była o 1.231.231,16 zł większa niż w roku poprzednim.

Dotacje celowe na zadania zlecone mają określone przeznaczenie i służą realizacji wskazanych zadań, jednakże często są to środki niewystarczające i gmina dofinansowuje te zadania ze środków własnych. Katalog zadań zleconych realizowanych przez gminę rośnie z roku na rok.

Gmina już kolejny rok dokonuje zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Dotacja na to zadanie jest otrzymywana w dwóch transzach.

Dotacja na prowadzenie zadań z zakresu spraw obywatelskich, spraw związanych z zarządzaniem kryzysowym oraz działalnością gospodarczą jest od lat zmniejszana i pokrywa w części wydatki z tego zakresu.

Gmina prowadzi stały rejestr wyborców, dotacja na to zadanie z Krajowego Biura Wyborczego jest również na poziomie minimalnym. W 2019r. otrzymano też dotacje na przeprowadzenie wyborów do Parlamentu Europejskiego, wyborów do Sejmu i Senatu, a także na archiwizację wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz wybory wójta. Dotacje te pokrywają wydatki związane z organizacją tych zadań.

W ramach zadań obronnych gmina otrzymała niewielką dotację na wydatki bieżące z tym związane.

Otrzymano też dotację na zakup podręczników i materiałów ćwiczeniowych dla dzieci ze szkół podstawowych oraz klas gimnazjalnych.

Dotacje z budżetu państwa na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne za podopiecznych GOPS są przekazywane miesięcznie zgodnie z ustalonym harmonogramem, podobnie dotacja na dodatki energetyczne dla odbiorców wrażliwych.

Największym zadaniem z zakresu spraw zleconych od kilku lat jest realizacja świadczenia wychowawczego jako pomoc państwa w wychowaniu dzieci. Działanie rządowego programu „500+” polega na wypłacaniu świadczenia w wysokości 500 zł na dziecko dla osób i rodzin spełniających określone kryteria a od 1 lipca 2019r. na każde dziecko niezależnie od dochodu.

To spowodowało, że dotacja na wypłatę świadczenia wychowawczego i wydatki z tym związane, wzrosła o ponad 1.200.000 zł. Dotacja na to zadanie obejmuje oprócz świadczeń dla rodzin, także środki na wynagrodzenia pracowników oraz na wydatki rzeczowe związane z obsługą. Drugim tak wielkim zadaniem jest realizacja świadczeń rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych oraz zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Od dwóch lat funkcjonuje też program wspierania rodziny „Dobry start”, który polega na wypłacie 300 zł środków dla uczniów rozpoczynających rok szkolny.

Zadania te wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dotacje na te zadania stanowiły 18,85% ogółu dochodów Gminy.

GOPS realizuje również rządowy program dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny.

Wykonanie planu dotacji na realizację własnych zadań bieżących gmin finansowanych z budżetu państwa

Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne obejmują:

Lp.	Nazwa zadania	Kwota otrzymanej dotacji
1	Zwrot funduszu sołeckiego za rok 2018	13.400,92
2	Realizacja zadań w zakresie wychowania przedszkolnego	204.838,00
3	Składki ubezpieczenia zdrowotnego opłacane za osoby pobierające niektóre zasiłki stałe z pomocy społecznej	15.998,89
4	Zasiłki okresowe	72.901,72
5	Zasiłki stałe	204.952,16
6	Utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	70.766,00
7	Dożywianie	113.204,00
8	Pomoc materialna dla uczniów – stypendia szkolne	45.662,72
9	Realizacja programu rządowego – wyprawka szkolna	6.964,32
10	Wspieranie rodziny- asystent rodziny	1.183,00
	Ogółem	749.871,73

Środki te służą dofinansowaniu zadań realizowanych przez gminę nałożonych przez państwo ustawami. Gmina finansuje te zadania także z własnych dochodów.

W 2019r. Gmina otrzymała 13.400,92 zł dotacji bieżącej i 35.118,59 zł dotacji majątkowej tytułem zwrotu wydatków dokonanych w 2018r. z funduszu sołeckiego.

Gmina otrzymała też dotację z budżetu państwa na zadania w zakresie wychowania przedszkolnego. W 2019r. do przedszkola uczęszczało 149 dzieci, dotacja na 1 dziecko wynosiła 1.403 zł na cały rok.

Środki otrzymywane na składki ubezpieczenia zdrowotnego opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z ubezpieczenia społecznego w całości pokrywają zapotrzebowanie na to zadanie

Środki na asystenta rodziny Gmina otrzymała w formie dotacji celowej w kwocie 1.183 zł. Dodatkowo zadanie wspierania rodziny (praca asystenta rodziny) gmina finansuje ze środków własnych.

Otrzymana dotacja na zasiłki okresowe nie zabezpiecza w pełni potrzeb. Gmina to zadanie dofinansowuje. Zasiłki stale są przyznawane głównie osobom samotnie gospodarującym.

Dotacja na utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest otrzymywana w stałych ratach miesięcznych. Została ona zmniejszona w 2014 roku i pokrywa ona tylko część wydatków osobowych.

Dotacja na dożywianie jest przekazywana w ramach realizowanego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Środki te są przeznaczane głównie na dopłaty do posiłków w szkołach i przedszkolach w formie zakupu posiłku.

Dotacja na pomoc materialną dla uczniów jest przeznaczona na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym (stypendia szkolne) oraz na realizację programu „Wyprawka szkolna”, tj. zakup podręczników dla uczniów z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Herbach.

Zgodnie z przepisami o finansach publicznych, dotacje z budżetu państwa pokrywają 80% kosztów zadania, udział gminy w finansowaniu tych zadań powinien wynosić co najmniej 20%, niektóre zadania Gmina finansuje w większej części

Wykonanie planu dotacji związanych z realizacją zadań bieżących na podstawie porozumień z organami administracji rządowej przedstawia załącznik nr 1b.

Gmina podpisała porozumienie z Wojewodą Śląskim w sprawie powierzenia opieki nad grobami wojennymi znajdującymi się na naszym terenie. Dotacja na to zadanie wyniosła **800 zł**

Wykonanie planu dotacji związanych z realizacją zadań na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego przedstawia załącznik nr 1c.

Pomoc finansową w formie dotacji celowej z budżetu Powiatu Lublinieckiego gmina otrzymała na następujące zadania majątkowe:

- Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – etap II – **64.497,71 zł**

Pomoc finansową w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Śląskiego gmina otrzymała w łącznej kwocie **297.140,23 zł** na następujące zadania majątkowe:

- Zakup specjalistycznego pojazdu GLBA ratownictwa technicznego z funkcją gaśniczą dla OSP Olszyna – 240.000,00 zł
- Remont placu zabaw przy ul.Szkolnej w miejscowości Hadra – 57.140,23 zł

Pozostałe dotacje i środki otrzymane na zadania bieżące

- dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej w Katowicach w wysokości **10.200 zł** na realizację programu PONE – edycja 2018/2019 – programu wymiany źródeł ciepła.

Pozostałe dotacje i środki otrzymane na zadania majątkowe w łącznej kwocie wynoszą 246.723,38 zł, w tym:

- środki z Funduszu Dróg na zadanie „Remont ul.Szkolnej w Lisowie – 138.961,24 zł
- dotacja z WFOŚiGW w Katowicach na modernizację kotłowni węglowej i instalacji CO w OSP w Olszynie – 33.041,00 zł
- zwrot funduszu sołeckiego za rok 2018r. – 35.118,59 zł
- środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na Budowę Otwartej Strefy Aktywności (Plac Zabaw) w miejscowości Kalina – 39.602,55 zł.

II. 3 Objasnienia do realizacji planu subwencji

Subwencja ogólna otrzymana z budżetu państwa zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, może składać się z trzech części: wyrównawczej, oświatowej

i równoważącej. Wykonanie subwencji za rok 2019 przedstawia się następująco:

SUBWENCJE

Dział	Nazwa	Plan	Wykonanie	%
758	Różne rozliczenia	7.584.959	7584.959	100
	Część oświatowa subwencji ogólnej dla j.s.t.	6.814.056	6.814.056	100
	Część wyrównawcza subwencji ogólnej	742.769	742.769	100
	Część równoważąca subwencji ogólnej	28.134	28.134	100

Subwencja oświatowa obejmuje kwotę bazową, kwotę uzupełniającą na realizację zadań szkolnych oraz kwotę na zadania pozaszkolne. W 2019r. subwencja oświatowa była o 592.120 zł większa niż w roku poprzednim. Plan subwencji oświatowej na podstawie informacji Ministra Finansów przewidywał kwotę 6.582.745 zł. W wyniku strajku nauczycieli i porozumienia w sprawie wzrostu płac został zmieniony algorytm naliczania subwencji oświatowej, który uzależnia wysokość subwencji od dochodowości gminy. Na tej podstawie we wrześniu Gmina Herby otrzymała dodatkowo kwotę 164.874 zł na wypłaty dla nauczycieli (faktyczne potrzeby- ok.700.000 zł) oraz kwotę 63.547 zł na utworzenie pracowni i pomoce naukowe dla szkoły w Olszynie w związku z reformą szkolną i utworzeniem szkoły ośmioklasowej. Ze środków rezerwy części oświatowej w grudniu gmina otrzymała 1.692 zł na dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w trybie art.20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela albo przechodzących na emeryturę (wniosek opiewał na kwotę 11.610 zł) oraz kwotę 1.198 zł na dofinansowanie innych zadań o jednorazowym charakterze, tj. zadań w zakresie świadczeń na start dla nauczycieli stażystów (wniosek był na świadczenie dla 5 nauczycieli stażystów po 1.000 zł dla każdego).

Subwencja wyrównawcza składa się z podstawowej i uzupełniającej. Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest niższy od 92 % średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju. Nasza gmina nie spełniała tego warunku.

Kwota subwencji uzupełniającej uzależniona jest od gęstości zaludnienia i dochodu podatkowego na 1 mieszkańca. Otrzymują ją te gminy, w których gęstość zaludnienia jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest nie wyższy niż 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju. Gmina otrzymuje subwencję uzupełniającą, wyniosła ona 742.769 zł i była o 9,28% większa niż w 2018r.

W 2019 roku gmina otrzymała również subwencję równoważącą. Ma ona wyrównywać dochody między rejonami biedniejszymi i bogatszymi. Gmina nasza otrzymuje tę subwencję głównie ze względu na udział dodatków mieszkaniowych w ogólnych wydatkach budżetu. Subwencja ta była o 7.668 zł mniejsza niż w roku ubiegłym.

II. 4 Dotacje i środki na projekty realizowane ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	Realizowany projekt
60016 § 6257	4.744.000,60	4.760.974,91	Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – etap I
60016 § 6257	2.000.000,00	2.073.858,88	Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – etap II
75412 § 6257	1.578.108,19	1.511.793,00	Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych na terenie gmin Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą poprzez doposażenie OSP w sprzęt i samochody ratowniczo-gaśnicze
90005 § 6257	28.748,00	252.926,50	Montaż instalacji OZE na terenie Gminy Herby
92601 § 6258	161.259,00	161.259,00	Budowa budynku socjalno-administracyjnego w celu rozwoju kapitału społecznego w Lisowie
Ogółem	8.512.115,79	8.760.812,29	

W planie dochodów na 2019r. ujęta była dotacja z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 na realizację zadania inwestycyjnego „Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – etap I” w wysokości 4.744.000,60 zł po zmianach. Do końca czerwca wpłynęły środki tytułem zaliczki w wysokości 4.350.000 zł oraz refundacja za poniesione wydatki w wysokości 410.974,91 zł. Całkowita dotacja otrzymana w 2018r. i 2019r. na to przedsięwzięcie wynosiła 5.016.184,04 zł. Zgodnie z podpisaną umową do refundacji pozostaje jeszcze 758.973,32 zł.

W 2019r. gmina otrzymała też dotację z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 na realizację zadania inwestycyjnego „Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – etap II” w postaci zaliczki 1.972.514,28 zł oraz 101.344,60 zł w formie refundacji za poniesione wydatki. Umowa przewiduje dofinansowanie w wysokości 2.966.375,88 zł.

W planie roku ubiegłego przewidziano też środki na realizację zadania z dofinansowaniem z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych na terenie gmin Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą poprzez doposażenie OSP w sprzęt i samochody ratowniczo-gaśnicze”. Zadanie zostało w całości zrealizowane. Projekt był realizowany wspólnie z Gminą Kochanowice jako partnerem. Całkowite dofinansowanie będzie wynosić 1.774.881,17 zł, z tego Gmina Herby otrzyma 1.074.318,40 zł, Gmina Kochanowice 700.562,77 zł. W 2019r. na realizację projektu wpłynęło 1.511.793,00 zł, z tego 696.303,00 zł przekazano dla Gminy Kochanowice. do rozliczenia pozostaje jeszcze płatność końcowa w wysokości 263.088,17 zł, z czego 258.828,40 zł dla Gminy Herby.

Zaplanowano również dotację z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 na realizację zadania inwestycyjnego „Montaż instalacji OZE na terenie Gminy Herby” w wysokości 28.748 zł. Od października 2018r. wciąż była prowadzona weryfikacja zadania, po czym Urząd Marszałkowski miał zlecić płatność końcową. Po licznych poprawkach i ostatecznej interwencji 30 grudnia 2019r. wreszcie wpłynęły środki w wysokości 224.178,50 zł.

W 2019r. otrzymano też środki na realizację zadania z dofinansowaniem z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pn. „Budowa budynku socjalno-administracyjnego w celu rozwoju kapitału społecznego w Lisowie”. Zadanie zostało zakończone, wniosek o płatność został złożony do końca października 2018r., środki wpłynęły do budżetu gminy 21 lutego 2019r.

II. 5 Dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t. ustawami

Gmina pobiera również dochody związane z realizacją zadań rządowych i przekazuje je do Wojewody Śląskiego. Są to:

Dział	Nazwa	Plan	Wykonanie
750	Opłaty za udostępnienie danych osobowych		93,00
852	Zwroty wypłat z funduszu alimentacyjnego	12.100,00	11.685,20
852	Odsetki	13.600,00	17.660,16
	Ogółem	25.700,00	29.438,36

III Wydatki

W 2019r. Gmina zrealizowała wydatki ogółem w kwocie 44.970.888,36 zł, co stanowiło 98,06% planu po zmianach.

W porównaniu do roku 2018 wydatki były o 32,83% większe. Nastąpił znaczny wzrost wydatków przede wszystkim majątkowych, głównie z powodu realizacji dużych inwestycji drogowych z dofinansowaniem ze środków unijnych

Struktura wydatków bieżących i majątkowych w 2019r. przedstawia się następująco:

- wydatki bieżące - 67.87%
- wydatki majątkowe - 32,13 %.

Wydatki bieżące wykonano w kwocie 30.520.555,49 zł, tj. 97,79% planu i były o 2.904.542,67 zł większe niż w roku poprzednim.

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 14.450.332,87 zł, tj. 98,63% planu. W porównaniu do roku 2018 nastąpił ponad dwukrotny wzrost wydatków majątkowych.

Wykonanie wydatków ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło **6.608,51 zł** (w 2018r.- 4.948 zł), wydatki majątkowe na 1 mieszkańca wynosiły **2.123,49 zł** (w 2018r.- 911,97 zł).

Realizację wydatków bieżących w poszczególnych działach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej ogółem przedstawia załącznik nr 2 do sprawozdania.

Realizację wydatków bieżących w zakresie zadań zleconych gminie przedstawia załącznik nr 2a, zadań wykonywanych na podstawie porozumień z administracją rządową – załącznik nr 2b, zadań wykonywanych na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego – załącznik nr 2c.

III. 1 Realizacja poszczególnych rodzajów wydatków bieżących

Dział 010 – Rolnictwo i leśnictwo

W tym dziale występują głównie wydatki związane z gospodarką wodno-ściekową.

Pokrywają one bieżące koszty utrzymania sieci wodociągowych i Stacji Uzdatniania Wody oraz sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w Herbach i w Lisowie. Wydatki te nie obejmują kosztów osobowych tj. wynagrodzeń i pochodnych pracowników zatrudnionych na tych obiektach, które są realizowane w dziale „Administracja publiczna”.

Koszty materiałowe z tej dziedziny dotyczą głównie zakupu środków do uzdatniania wody, materiałów elektrycznych, wodomierzy, pomp, sterowników i innych do napraw i wymiany a także bieżącego użytku. Wśród wydatków dotyczących gospodarki wodno-ściekowej jedną z największych pozycji zawsze stanowi energia. Na SUW, studniach głębinowych oraz oczyszczalniach ścieków są zamontowane instalacje fotowoltaiczne, które przynoszą wymierne efekty. Koszty energii elektrycznej za cały rok wyniosły ogółem 384.495,18 zł.

Na remonty wydatkowano kwotę 562.481,44 zł (uwzględniając odliczony podatek VAT). Remonty obejmowały głównie przebudowę sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, naprawy pomp, usuwanie awarii.

W zakresie gospodarki kanalizacyjnej wykonano między innymi następujące zadania:

- naprawa pomp do ścieków	51.461,47 zł
- wymiana kabla zasilającego do przepompowni w Chwostku	3.354,55 zł
- wymiana kabla zasilającego na oczyszczalnię ścieków w Herbach	7.452,00 zł
- naprawa samochodu gminnego z Oczyszczalni z Lisowa	4.709,55 zł

W zakresie gospodarki wodociągowej wykonano m.in.:

- usuwanie awarii na sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy	451.245,38 zł
- remont pomp wodociągowych	17.387,36 zł
- wymiana rurociągu w studni głębinowej w Herbach	17.220,00 zł

W 2019r. Gmina poniosła znaczne wydatki na czyszczenie przepompowni i kanalizacji, wydatkowano na ten cel 83.186,82 zł, za wywóz i unieszkodliwianie osadów z obydwu oczyszczalni wydatkowano 197.680,10 zł. Od lipca 2018r. Gmina dopłaca do ceny odprowadzanych ścieków, za rok 2019 dopłaty te wyniosły 308.021,32 zł. Gmina podjęła też zadanie wymiany wodomierzy, całkowity koszt wymiany wyniesie 835.807,50 zł, z tego w 2019r. zostały pokryte prace w wysokości 249.818,25 zł.

Wśród wydatków występuje też opłata środowiskowa za pobór wód i odprowadzanie ścieków bytowych do wód, wpłata całoroczna oprowadzana do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wyniosła 125.427 zł.

W tym dziale występują też wydatki na Izby Rolnicze, jest to 2% odpis z tytułu wpływów z podatku rolnego. Za cały rok zostało przekazane 1.004,84 zł.

Gmina realizuje zadanie zlecone przez administrację rządową – zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Przysługuje on producentowi rolnemu, będącemu posiadaczem gospodarstwa rolnego na podstawie faktycznie zakupionego oleju napędowego wg ustalonych rocznych limitów.

Środki na wypłaty zwrotu podatku akcyzowego oraz 2% prowizji od kwot wypłaconych zwrotów na koszty obsługi, gmina otrzymuje w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Łączne koszty faktycznie poniesione zamknęły się w kwocie dotacji wynoszącej 92.237,65 zł.

Dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę

Plan wydatków w tej dziedzinie obejmuje wydatki rzeczowe związane z utrzymaniem kotłowni osiedlowej w Lisowie i sieci ciepłowniczej.

Plan wydatków obejmuje głównie zakup oleju opałowego, ekogroszku i innych materiałów (258.170,08 zł) oraz koszty ogólne związane z funkcjonowaniem kotłowni. Na energię wydatkowano 21.811,41 zł. W minionym sezonie przeprowadzono naprawę częściową opierzenia dachu i komina – 9.916,77 zł.

Dział 600 – Transport i łączność

Plan wydatków w zakresie drogownictwa został wykonany w 98,46%.

W 2019r. wydatkowano 23.625 zł na transport lokalny na trasie Hadra, Mochała, Lubliniec. 4.857 zł, przekazano tytułem pomocy finansowej dla Powiatu Lublinieckiego na opracowanie strategii rozwoju transportu lokalnego.

Wydatki na drogi gminne obejmowały głównie zakup masy asfaltowej do łatania dziur, znaków drogowych, wiat przystankowych, zakup kruszywa do utwardzenia dróg, zimowe utrzymanie oraz remonty.

W zakresie prac remontowych wydatkowano kwotę 245.815,36 zł. Wykonano między innymi następujące zadania:

- wyrównanie parkingu przy ul. Leśnej w Herbach	6.103,88 zł
- remont wjazdu i budowa chodnika przy garażach w ul. Katowickiej w Herbach	11.931,65 zł
- utwardzenie ul. Południowej w Olszynie	43.723,79 zł
- wykonanie nawierzchni ul.Kwiatowej w Lisowie	4.896,00 zł
- remont kanalizacji deszczowej w ul.Szkolnej w Lisowie	33.836,81 zł
- remont chodnika w Hadrze	50.098,65 zł
- remont nawierzchni drogi w Braszczoku	73.384,26 zł
- remont ul.Stawowej w Olszynie	19.928,90 zł

Zimowe utrzymanie dróg gminnych za poprzedni sezon kosztowało 77.821,17 zł (w roku poprzednim – 136.783,91 zł), poniesiono wydatki w kwocie 20.443,92 zł na koszenie poboczy dróg gminnych.

Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa

W tym dziale znajdują się wydatki związane z utrzymaniem gminnych lokali mieszkalnych oraz gruntów i budynków innych niż mieszkalne.

W zakresie gospodarki mieszkaniowej plan został wykonany w 93,87%. Poniesiono głównie wydatki na przekazanie do wspólnot mieszkaniowych udziałów w kosztach utrzymania nieruchomości wspólnych (19.760,80 zł). Wykonano remont mieszkań socjalnych w Hadrze, ul. Koszcińskiego 9 (23.213,50 zł) oraz remont przewodów kominowych w budynku socjalnym w Braszczoku (50.760 zł).

W zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami plan wydatków zrealizowano w 91,65%.

Poniesiono wydatki na zakup opału i energii elektrycznej do budynków komunalnych w Herbach, Kierzkach, Hadrze oraz na targowisku w Herbach. Wystąpiły też koszty ogólne dotyczące budynków wynajmowanych dla celów opieki zdrowotnej (przeglądy kominiarskie), budynku Gminnej Biblioteki Publicznej, budynku komunalnego w Herbach przy ul.Lublinieckiej 31.

Wykonano następujące prace remontowe w lokalach gminnych: opracowanie projektu przebudowy instalacji elektrycznej w budynku komunalnym przy ul. Powstańców w Herbach – 3.000 zł, wymiana schodów wewnętrznych w budynku przy ul. Lublinieckiej 31 w Herbach – 44.979,87 zł, remont klatki schodowej w budynku przy ul. Lublinieckiej w Herbach – 35.043,92 zł oraz modernizację oświetlenia awaryjnego w tym budynku – 2.847,45 zł. Pozostałe wydatki związane są z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży. Dotyczą one następujących czynności: ogłoszenia o sprzedaży nieruchomości, wycena nieruchomości, wyrisy i wypisy z rejestru gruntów, podziały działek i wznowienia granic, aktualizację map ewidencyjnych, założenie, wpisy, odpisy z ksiąg wieczystych, koszty postępowania sądowego i komorniczego w celach egzekucji zaległości.

Dział 710 – Działalność usługowa

Do tego działu sklasyfikowane są wydatki związane z opracowaniem planów zagospodarowania przestrzennego gminy oraz z utrzymaniem cmentarzy komunalnych w Herbach i w Lisowie. W 2019r. poniesiono 600 zł na prace komisji urbanistycznej związane ze zmianą planów zagospodarowania przestrzennego.

Zarządzaniem i administrowaniem cmentarzy komunalnych w Herbach i w Lisowie zajmuje się Urząd Gminy. Koszty utrzymania obejmują energię elektryczną, wywóz nieczystości, drobne materiały oraz koszty wykopu grobów. Na cmentarzu w Herbach zatrudniony jest jeden pracownik, koszty jego wynagrodzenia są przedstawione w dziale administracja. Wydatki osobowe pracownika obsługi cmentarza w Lisowie wynosiły 13.258,97 zł. Wydatki na utrzymanie cmentarzy zostały zrealizowane w 76,55% wielkości planowanej.

W ramach porozumienia z administracją rządową 800 zł ze środków dotacji przeznaczono na utrzymanie mogił i grobów wojennych.

Dział 750 – Administracja publiczna

Dział ten obejmuje wydatki związane z funkcjonowaniem Rady Gminy i Urzędu Gminy oraz utrzymaniem obiektu. Wydatki bieżące na administrację stanowiły 13,03 % ogółu wydatków bieżących gminy. Plan w tej dziedzinie został wykonany w 97,42 %.

W tym dziale występują wydatki dotyczące wynagrodzeń wraz z pochodnymi wszystkich zatrudnionych pracowników, zarówno administracyjnych, ale także pracowników obsługujących obiekty oczyszczalni, stacji uzdatniania wody, cmentarza, kotłowni, krytej pływalni oraz pracowników interwencyjnych i komunalnych. Wynagrodzenia pracownicze wraz z pochodnymi wyniosły 3.204.512,60 zł. Wydatki osobowe stanowiły 80,61 % ogółu wydatków w tym dziale.

Wynagrodzenia pracowników interwencyjnych są w części refundowane przez Urząd Pracy. Są oni zatrudniani na okresy od 1 do 6 m-cy. Rosnące potrzeby w zakresie wykonywania coraz większej ilości prac gospodarczych, wymuszają konieczność stałego zatrudniania takich pracowników. Także wzrost zadań nakładanych przez państwo, uszczelnianie podatków, rozbudowywanie sprawozdawczości, powoduje konieczność zwiększenia zatrudnienia w administracji, co nie jest łatwe, gdyż praca ta nie jest atrakcyjna i czasem nie ma żadnych ofert przy naborze na stanowisko urzędnicze. Coraz więcej osób pracujących w administracji zatrudnianych się w celu ewidencji określonych zadań i sporządzania sprawozdawczości w wielorakich przekrojach. Ciągłe zmiany przepisów wmuszają też konieczność wymiany sprzętu komputerowego i stosowania nowego oprogramowania, zwiększania ilości punktów i mocy odbioru internetowego a także zapewnienia obsługi technicznej i serwisowej tych wszystkich urządzeń. Wszystkie te działania powodują ogromny wzrost kosztów bieżącego funkcjonowania administracji.

W ramach prac remontowych poniesiono wydatki na konserwację, przeglądy i naprawę kserokopiarki w kwocie 393,60, remont i malowanie pomieszczeń i biur w budynku Urzędu Gminy – 19.532,72 zł, remont łazienek – 21.004,08 zł, awaryjne prace remontowo-naprawcze – 7.999,99 zł.

Do wyremontowanych biur zakupiono meble i sprzęty za kwotę 15.661,75 zł. Koszty obsługi prawnej poniesione w tym okresie wynosiły 59.655 zł, serwisy informatyczne – 78.478,67 zł. Zakupiono też programy księgowe, portal e-PZP, dostęp do przepisów prawnych (Lex) – 41.826,27 zł.

Wydatki na zadania zlecone dotyczące USC oraz prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej i zarządzanie kryzysowe dokonywano w ramach otrzymanych środków, ale należy podkreślić, że dotacje otrzymywane z budżetu państwa są niewystarczające, nie pokrywają kosztów realizacji przydzielonych zadań. Z budżetu państwa gmina otrzymała tylko środki na wynagrodzenia i nieznaczną kwotę na wydatki rzeczowe. Na zadania nadzorowane przez Wydział Spraw Obywatelskich i Migracji – 38.896,68 zł, na zadania nadzorowane przez Wydział Rozwoju Infrastruktury - sprawy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – 3.015,00 zł, na zadania związane z zarządzaniem kryzysowym i prowadzeniem akcji kurierskiej – 2.465,70 zł.

Wydatki w rozdziale dotyczącym Rad Gmin zostały wykonane w 86,36 % planowanej kwoty. Obejmują one diety i ryczałty dla radnych oraz wydatki rzeczowe związane z obsługą.

Wydatki na promocję gminy dotyczyły w większości kosztów związanych z wizytą Prezydenta RP, która odbyła się w lutym.

Pozostała działalność obejmuje głównie koszty druku gazety samorządowej oraz diety i wynagrodzenia sołtysów z tytułu inkasa podatków i opłat. Wskaźnik realizacji planu w tym zakresie wyniósł 91,90%.

Dział 751 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa

Dział ten obejmuje wydatki na zadania zlecone związane z prowadzeniem i aktualizacją stałego rejestru wyborców. Dotacja przekazywana jest w równych ratach miesięcznych, jest to niewielka kwota. Wydatki poniesiono w wysokości otrzymanych środków.

W 2019r. odbyły się wybory do Sejmu i Senatu. Dotacja na to zadanie wyniosła 26.631 zł, środki te przeznaczono na diety członków komisji i koszty rzeczowe związane z organizacją wyborów.

Poniesiono wydatki w kwocie 450 zł na koszty związane z przekazaniem do archiwum dokumentów dotyczących wyborów samorządowych, które odbyły się w 2018r.

W ramach realizacji zadań zleconych poniesiono również wydatki na przeprowadzenie wyborów do Parlamentu Europejskiego. Z przydzielonej dotacji 26.058 zł środki zostały wykorzystane na diety członków komisji i koszty rzeczowe związane z organizacją wyborów.

Dział 752 – Obrona narodowa

W ramach dotacji z budżetu państwa wydatkowano 300 zł na materiały bieżące służące do realizacji tych zadań.

Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Główne wydatki w tym dziale dotyczą utrzymania i funkcjonowania Ochotniczych Straży Pożarnych. Plan na utrzymanie OSP został zrealizowany w 93,77%. Wydatki obejmowały koszty zakupu paliwa do samochodów strażackich, elementów wyposażenia, opału, energii, wody, ścieków, czyszczenia przewodów kominowych związanych z utrzymaniem budynków remiz strażackich, ubezpieczenia członków OSP, szkolenia, badań lekarskich, przeglądy samochodów strażackich a także wynagrodzenia za utrzymanie sprzętu w sprawności bojowej oraz ekwiwalenty dla członków OSP.

Dotacje dla jednostek OSP na zakup sprzętu i prowadzenie rachunków bankowych wyniosły 1.567,88 zł, na wypłatę ekwiwalentów dla członków OSP za akcje strażackie i obyte szkolenia wydatkowano 19.488 zł. Zamontowano systemy alarmowe we wszystkich jednostkach OSP za łączną kwotę 14.630,24 zł.

Na remonty w remizach OSP wydatkowano kwotę 184.433,91 zł. Poniesiono wydatki na, opracowanie projektów remontów instalacji elektrycznej dla budynków OSP Tanina, Kalina, Chwostek – 4.050 zł, opracowanie projektów remontu remiz OSP w Kalinie, Taninie i Chwostku – 1.908,06 zł, remont garażu i pomieszczenia wieży oraz bramy garażowej w OSP Lisów – 12.593,10 zł, remont podłogi w sali i wymianę instalacji elektrycznej w pomieszczeniach OSP Tanina – 33.731,50 zł i w OSP Chwostek – 33.293,20 zł, opracowanie dokumentacji na modernizację kotłowni i instalacji CO w OSP Chwostek – 17.220 zł, remont pomieszczeń w budynku OSP Kalina – 66.114,13 zł, remont w OSP Olszyna - 7.000 zł a także remonty samochodów pożarniczych. Wiele tych prac zostało sfinansowanych ze środków funduszu sołeckiego.

Opłacono szkolenia dla członków OSP – 3.440 zł, we wszystkich budynkach OSP na terenie Gminy zamontowano systemy alarmowe za łączną kwotę 14.630,24 zł.

Dział 757 - Obsługa długu publicznego

Dział ten obejmuje wydatki na spłatę odsetek od kredytów i pożyczek oraz opłat wnoszonych przy ich zaciągnięciu.

Wydatki na obsługę długu publicznego zostały wykonane w 91,25% planu po zmianach.

Dział 758 – Różne rozliczenia

W dziale tym zaplanowano rezerwę ogólną na nieprzewidziane wydatki występujące w ciągu roku w wysokości 86.700 zł i celową na zadania z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości 88.300 zł. Z rezerwy ogólnej 10.000 zł przeznaczono na wydatki związane z ochroną klimatu, 8.979 zł na zadania związane z modernizacją Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów, 10.388 zł na zadania bieżące związane z utrzymaniem obiektów sportowych i placówek oświatowych, 54 zł na wypłatę na rzecz izb rolniczych z tyt. 2% odpisu od podatku rolnego, 4.000 zł na dowożenie uczniów do szkół, 33.000 zł na gospodarkę wodno-kanalizacyjną oraz 4.000 zł na działalność kulturalną.

Dział 801 – Oświata i wychowanie

W dziale tym plan po zmianach na koniec grudnia 2019r. wynosił 8.941.713,85 zł, wykonanie – 8.895.848,47 zł, tj. 99,49%. Wydatki bieżące były o 874.762,77 zł większe niż w roku poprzednim.

Bieżące wydatki oświatowe związane z zatrudnieniem nauczycieli i pracowników obsługi oraz wszystkie wydatki rzeczowe związane z utrzymaniem placówek szkolnych i przedszkolnych stanowiły 29,15% ogólnych wydatków bieżących całego budżetu gminy.

Główną pozycją w budżecie szkół są wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 6.547.111,06 zł, co stanowi 73,60 % ogółu wydatków w tym dziale.

Szczegółowe omówienie wydatków placówek oświatowych przedstawiają załączniki 7-9.

W zakresie oświaty gmina ponosi wydatki tytułem zwrotu dotacji przedszkolnych przekazywanych do innych gmin (Koszęcin, Lubliniec, Boronów, Częstochowa, Blachownia, Konopiska), na terenie których uczęszczają dzieci do przedszkoli niepublicznych. Na ten cel wydatkowano 150.183,95 zł.

Gmina wykonuje remonty w budynkach szkolnych i terenach przyszkolnych. Łączny koszt prac remontowych w placówkach szkolnych w 2019r. wynosił 162.289,42 zł.

W ramach prac remontowych wykonano następujące zadania:

- w ZPO w Herbach:
 - remont korytarza – 51.293,15 zł
- w ZPO Lisów:
 - remont korytarzy – 52.710,25 zł
 - naprawa uszkodzonych cokołów – 1.826,55 zł
 - awaryjna naprawa zniszczonych kominów – 8.584,92 zł
 - wymiana drzwi wewnętrznych - 16.359,00 zł
- w ZPO Olszyna:
 - remont pracowni polonistycznej – 14.031,03 zł
 - naprawa posadzki na korytarzu – 861,00 zł
 - naprawa łącznika dachowego między szkołą a salą gimnastyczną – 1.623,60 zł.
 - naprawa łączni rynnowych – 1.107,00 zł

W dziale oświata ze środków własnych gminy ponoszone są wydatki na dowożenie uczniów do szkół, przedszkola oraz stołówki szkolne, które funkcjonują w każdej szkole.

Na bieżące wydatki w zakresie zadań szkolnych oświatowych w 2019r. wydatkowano 6.511.013,19 zł (o 727.215,14 zł więcej niż w 2018r.). Zadania te w całości zostały sfinansowane z subwencji oświatowej.

Na zadania szkolne finansowane ze środków własnych gminy wydatkowano 2.384.835,28 zł, z czego 250.748,95 zł zostało pokryte z dotacji z budżetu państwa.

Z roku na rok zmniejsza się liczba uczniów w szkołach, więc cały czas należy wnikliwie analizować koszty oświatowe i podejmować stosowne działania zmierzające do najkorzystniejszych rozwiązań w zakresie funkcjonowania sieci szkolnej.

Działania podejmowane przez wiele lat w zakresie organizacji sieci szkolnej, funkcjonowania placówek oświatowych, zatrudniania nauczycieli oraz personelu administracyjnego i obsługi szkół, zrealizowane inwestycje i remonty budynków szkolnych, obecnie przynoszą wymierne efekty. Polegają one na tym, że obecnie zadania oświatowe są w większości finansowane z subwencji oświatowej, także od trzech lat wynagrodzenia nauczycieli są na takim poziomie, że Gmina nie płaciła dopłat wyrównujących wynikających z art.30 a ustawy – Karta Nauczyciela. Dopiero za rok 2019r. dopłaty otrzymali tylko nauczyciele stażysty w kwocie 8.542,67 zł.

Dział 851 – Ochrona zdrowia

W dziale tym zaplanowano wydatki ze środków pochodzących z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydatki te odbywają się w ramach realizacji programu zwalczania narkomanii oraz programu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi. Plan przyjęto na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego. Zrealizowane wpływy w 2019r. wyniosły 120.731,12 zł.

Na realizację Gminnego Programu Zwalczania Narkomani wydatkowano 7.695,85 zł, na Program Profilaktyki Przeciwalkoholowej – 105.068,48 zł oraz działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie – 5.000 zł, niewykorzystane środki, które przechodzą na następny rok to kwota 2.966,79 zł.

Dofinansowano okolicznościowe spotkania środowiskowe organizowane w każdym sołectwie, w placówkach oświatowych i bibliotece, oprawę muzyczną festynów, zakupiono nagrody dla uczestników różnych konkursów oraz udzielono wsparcia przy organizacji konkursów, rozgrywek sportowych, festynów dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka. Z tych środków dofinansowano realizację i obsługę programu dostarczania żywności dla ludności najuboższej. Ponadto dofinansowano udział w letnim wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz wyjazdy dzieci, młodzieży i emerytów na wycieczki turystyczno-krajoznawcze.

Dział 852 – Pomoc społeczna

Dział ten zajmuje znaczące miejsce w strukturze wydatków budżetowych, ale wszystkie świadczenia związane z pomocą rodzinie obecnie ujmowane są w dziale 855 – Rodzina.

Gmina realizuje zadania zlecone i zadania własne. Realizację wydatków w zakresie zadań z zakresu pomocy społecznej i pomocy rodzinie przedstawia informacja sporządzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej stanowiąca załącznik nr 10 do niniejszej informacji.

Już kolejny rok funkcjonuje w Gminie Herby Dom Pomocy Społecznej dla osób Starszych.

W 2019r. dochody uzyskane z wpłat pensjonariuszy i dopłat Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Herbach oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Myszkowie i Częstochowie, przekazane przez tę jednostkę do budżetu gminy wyniosły ogółem 529.652,14 zł, natomiast poniesione wydatki osobowe i rzeczowe 831.163,73 zł.

Szczegółowe sprawozdanie przedstawiono w załączniku nr 11.

DPS powinien być jednostką samofinansującą się, tzn. wpłaty mieszkańców i dopłaty GOPS powinny w całości pokrywać koszty funkcjonowania, w obecnej sytuacji Gmina musi dokładać do utrzymania Domu. DPS świadczy też usługi opiekuńcze dla mieszkańców. Wydatki na to zadanie wyniosły 61.741,80 zł.

Wydatki na dożywianie realizowane jako dopłaty do żywienia w szkołach i w przedszkolach oraz zasiłki dla rodziców, stopniowo się zmniejszają, za rok ubiegły wyniosły 143.204 zł. 80% finansuje budżet państwa, 20% gmina.

Wydatki na pomoc społeczną z każdym rokiem rosną. Nasza gmina posiada jeden z wyższych w powiecie wskaźnik dochodów podatkowych oraz wskaźnik ogólnych dochodów, jednocześnie ponosi największe wydatki na zasiłki okresowe, celowe, na dożywianie oraz wszelką pomoc materialną, co powoduje stały wzrost kosztów pomocy społecznej.

Wydatki na pomoc społeczną i pomoc rodzinie są jedną z większych pozycji w budżecie gminy.

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Dział ten obejmuje wydatki związane z funkcjonowaniem świetlic szkolnych oraz pomoc materialną dla uczniów. Ogólny plan wydatków został tu zrealizowany w 99,07%.

Szczegółowe omówienie zawierają sprawozdania placówek oświatowych.

Od kilku lat gminy wykonują zadanie udzielania pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym albo motywacyjnym. Rada Gminy przyjęła zasady udzielania pomocy materialnej dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy określając sposób ustalania wysokości i formy stypendium szkolnego. Na wypłatę stypendiów szkolnych gminie przyznano dotację z budżetu państwa w wysokości 45.662,72 zł. Całkowita kwota wydatków na realizację tego zadania wyniosła 64.042,72 zł, z tego 16.380,00 zł ze środków własnych, tj. 25,58 %. Wydatki zostały poniesione w całości na stypendia szkolne.

Dział 855 – Rodzina

Już trzeci rok wszystkie świadczenia związane ze wsparciem rodzin są zaklasyfikowane do tego działu. Największym zadaniem w tym zakresie jest wypłata świadczenia wychowawczego w ramach rządowego programu pomocy państwa w wychowaniu dzieci Rodzina 500+. Od 1 lipca 2019r. świadczenie 500+ przysługuje na każde dziecko i nie jest uzależnione od dochodu w rodzinie. Wydatki zarówno na świadczenia jak i koszty obsługi są finansowane z dotacji z budżetu państwa. Dotychczas koszty obsługi wynosiły 1,5% wartości dotacji, od 1 lipca 2019r. wynosiły 1,2 % a od 1 stycznia 2020r. wynoszą 0,85 % wartości dotacji.

Kolejnym dużym zadaniem jest realizacja świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych, opiekuńczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek ubezpieczenia społecznego.

Na rozpoczęcie roku szkolnego wdrożono nowy program wsparcia dla rodzin 300+ Dobry start.

Zadania te są finansowane z dotacji budżetu państwa.

W ramach wsparcia dla rodzin funkcjonują również asystenci rodzin, zadanie to w części finansuje państwo a w części Gmina.

Zrealizowane wydatki w zakresie pomocy rodzinie w 2019r. stanowiły 18,58% ogółu wydatków budżetowych i 26,19% wydatków bieżących.

Szczegółowe sprawozdanie przedstawia załącznik nr 10.

Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wykonanie planu w tym dziale na koniec grudnia 2019r. wyniosło 95,50% wielkości planowanej.

Największe zadanie stanowi gospodarka odpadami. Należności z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami zgodnie ze złożonymi deklaracjami za rok 2019r. wynosiły 751.986,53 zł. Stawka opłat za gospodarowanie odpadami w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019r. wynosiła

9 zł od osoby zamieszkującej daną nieruchomość za odpady segregowane i 16 zł za odpady niesegregowane, w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2019 r. stawka wynosiła 12 zł od mieszkańca za odpady segregowane i 20 zł za odpady niesegregowane. Całoroczne zrealizowane dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiły **718.367,69 zł**. Zaległości na dzień 31 grudnia wyniosły 36.252,90 zł.

Gmina poniosła następujące koszty związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi:

- odbiór i wywóz odpadów	1.057.039,86 zł
- ważenie odpadów	13.966,65 zł
- zakup pojemników na odpady	20.966,58 zł
- obsługi administracyjna systemu (wydatki te zostały ujęte w rozdziale 75023-Urzędy gmin) –	
64.523,39 zł, w tym: - wynagrodzenia i składki od nich naliczane –	58.426,68 zł
- materiały biurowe, usługi pocztowe, prenumerata prasy –	6.096,71 zł

Całkowite wydatki bieżące poniesione na system gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosły **1.156.496,48 zł**. Ponadto poniesiono też wydatki majątkowe na opracowanie dokumentacji do projektu „Modernizacji Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Herbach” w kwocie 8.979,00 zł.

Dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinny pokrywać koszty związane z odbiorem odpadów i całym systemem gospodarki odpadami, jednakże w 2019r. wpływy nie pokrywały wydatków. Gmina dofinansowuje to zadanie ze środków własnych, co spowodowało konieczność podniesienia ceny opłaty za odbiór odpadów, zwłaszcza, że cena odbioru odpadów na wysypiskach znacznie wzrosła, co odzwierciedlają kwoty z przetargów.

W tym dziale mieszczą się wydatki związane z zadaniami własnymi gminy określonymi w ustawie Prawo Ochrony Środowiska i są dokonywane między innymi w ramach środków pochodzących z opłat przekazywanych przez Urząd Marszałkowski.

Wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska wyniosły 10.694,98 zł i były prawie trzykrotnie niższe niż w poprzednim roku.

Środki te zostały przeznaczone głównie na następujące zadania:

- gospodarkę wodno-ściekową
- wywóz odpadów z terenu gminy
- kwiaty i nasadzenia na terenach gminnych
- materiały, części i sprzęt do utrzymania zieleni

Zadania w zakresie utrzymania czystości oraz utrzymania zieleni na terenie gminy wykonywane są w większości przez pracowników komunalnych.

Na utrzymanie czystości poniesiono ogółem 24.070,88 zł, na utrzymanie zieleni przeznaczono 30.274,57 zł.

W zakresie ochrony klimatu poniesiono wydatki na zakup czujnika powietrza i stężenia pyłów oraz jego m-ny abonament, opracowanie wniosku o dofinansowanie kolejnego etapu programu PONE oraz pełnienie funkcji operatora programu PONE 2018/2019.

Na oświetlenie ulic, placów i dróg wydatkowano 91.623,57 zł, w tym: m.in. za energię 39.639,48 zł, zakup żarówek i lamp ledowych – 17.943,18 zł, za remont lamp i oświetlenia – 30.997,03 zł. Wydatki te dotyczą oświetlenia dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych.

W zakresie pozostałej działalności poniesiono wydatki na utrzymanie samochodów wykorzystywanych do prac gospodarczych i komunalnych na terenie Gminy (paliwo, przeglądy, części do napraw), przeglądy i renowacje placów zabaw, zakup koszy na odpady, ławek, donic, świątecznych dekoracji oświetleniowych. Wykonano także remont urządzeń na placach zabaw i pozostałych terenach gminnych, naprawę samochodu Mercedes, utwardzenie terenu pod wiaty śmietnikowe w Herbach, ul.Leśna oraz utwardzenie terenu na siłowni zewnętrznej w Lisowie.

Niektóre zadania zrealizowano przy udziale środków w ramach funduszu sołeckiego.

Ponadto poniesiono wydatki na wylapywanie bezdomnych psów, oddanie ich do schroniska, odbiór zwłok zwierząt leśnych i ptaków.

Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

W dziale tym mieści się działalność związana z funkcjonowaniem instytucji kultury. W Gminie Herby funkcjonują dwie instytucje kultury, które posiadają osobowość prawną i samodzielnie gospodarują swoimi przychodami, w tym głównie środkami otrzymanymi z budżetu gminy, są to Gminny Ośrodek Kultury w Herbach oraz Gminna Biblioteka publiczna w Herbach.

Roczna dotacja udzielona z budżetu gminy dla GOK w Herbach wynosiła 285.000 zł, natomiast dotacja podmiotowa dla GBP 419.999,31 zł.

Szczegółowe omówienie planu przychodów i wydatków Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej zawierają sprawozdania dyrektorów tych instytucji z wykonania planu finansowego za 2019r.

W zakresie pozostałej działalności w tym dziale mieszczą się głównie wydatki związane z prowadzeniem zespołów „Złota Jesień” i „Lisowianki” i organizacją imprez i festynów środowiskowych, a także dożynek gminnych oraz utrzymaniem budynku Gminnego Centrum Kultury i Informacji. 3.000 zł przekazano na organizację dożynek powiatowych. W ramach funduszu sołeckiego zakupiono stroje ludowe dla sołectwa Łebki oraz sprzęty i niezbędne elementy do organizacji imprez kulturalnych i integracyjnych.

Dział 926 – Kultura fizyczna i sport

Działalność sportowa na terenie gminy prowadzona jest przez Ludowe Kluby Sportowe, które otrzymują z budżetu dotacje na realizację wybranych w konkursie zadań. Dotacje na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu są udzielane na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Kluby sportowe otrzymują dotacje na podstawie podpisanej umowy i są obowiązane rozliczyć się z wykorzystania otrzymanych środków. Na zadania w zakresie sportu na rzecz stowarzyszeń wydatkowano 234.969,90 zł.

W zakresie obiektów sportowych wydatkowano 153.053,64 zł z tego największe środki przeznaczono na remont boisk i budynków sportowych. Wykonano między innymi remont ogrodzenia boiska sportowego w Olszynie – 52.145,24 zł, montaż ogrodzenia i garażu przy budynku sportowym w Lisowie – 25.500,00 zł, remont pomieszczeń sędziów w budynku LKS w Hadrze – 11.999,88 zł, opracowano dokumentację na remont łazienki w LKS Hadra – 3.888,00 zł.

Znaczne środki zostały wydatkowane m.in. na energię elektryczną – 39.686,62 zł.

Gmina administruje krytą pływalnią w Herbach. Wydatki rzeczowe poniesione na utrzymanie obiektu wyniosły 317.682,05 zł. Największe wydatki dotyczą energii, zakupu opału, środków chemicznych. Wykonano przegląd i naprawę central wentylacyjnych – 9.188,68 zł oraz dokonano wymiany naświetlaczy – 12.029,40 zł, dokonano modernizacji oświetlenia awaryjnego – 11.554,62 zł, naprawiono dach nad wejściem, rolety oraz wymieniono szybę. Przeprowadzono badania wody za kwotę 16.809,24 zł.

Wydatki osobowe tj. koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi pracowników zatrudnionych na krytej pływalni ujęte zostały w dziale 750 „Urzędy gmin”.

Dotacje udzielone z budżetu gminy dokonane w ramach wydatków bieżących przedstawia załącznik nr 5 do informacji.

III. 2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe w ujęciu cyfrowym przedstawia załącznik nr 3 do niniejszej informacji.

W strukturze wydatków poniesione nakłady majątkowe stanowiły 32,13 % i zostały wykonane w 98,63% założonego planu po zmianach.

W 2019 roku Gmina prowadziła duże inwestycje realizowane przy udziale środków unijnych, które dotyczyły głównie budowy dróg rowerowych i wyposażenia OSP w sprzęt strażacki i samochody ratowniczo-gaśnicze.

Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo

W ramach gospodarki wodno-ściekowej zlecono wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla przedsięwzięcia pn. „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Lisowie”. Termin realizacji przewidziano na grudzień, po czym został przedłużony do 16 marca 2020r.

Wykonano przyłącze kanalizacji sanitarnej w ul. Sportowej w Herbach – 23.999,40 zł, rozbudowę sieci wodociągowej w ul. Polnej w Hadrze – 17.234,49 zł, projekt rozbudowy kanalizacji sanitarnej w ul. Przemysłowej w Lisowie – 18.450,00 zł.

W 2019r. zakupiono pompę do studni głębinowej za kwotę 11.886,87 zł oraz samochód dla oczyszczalni ścieków w Lisowie – 23.706,20 zł.

Dział 600 – Transport i łączność

W zakresie inwestycji drogowych wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową na ul. Brzozową w Olszynie, ul. Leśną przy budynkach 14 i 15 w Herbach, drogę Oleksiki – Drapacz, dla ul. Fabrycznej w Mochali, ul. Jałowcowej w Olszynie, ul. Sportowej w Lisowie, ul. Przemysłowej w Lisowie, opracowano

wnioski na dofinansowanie zadania „Budowa drogi rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 905 na odcinku Olszyna-Boronów” oraz „Budowa drogi rowerowej w ciągu drogi krajowej nr 46 na odcinku między miejscowościami Lisów – Kochanowice” wykonano też opracowania kompleksowej dokumentacji geologicznej na wykonanie studni głębinowych w Herbach i w Lisowie”, a także opracowano koncepcje budowy dróg rowerowych i chodnika wzdłuż drogi krajowej nr 46 w miejscowości Lisów i Herby.

Po opracowaniu dokumentacji projektowej wykonano następujące prace inwestycyjne na drogach gminnych:

- kanalizację deszczową w ul. Budowlanych przy garażach w Lisowie – 59.040,91 zł,
- nawierzchnię na drodze Oleksiki – Drapacz – 139.852,67 zł
- nawierzchnię na ul. Budowlanych w Lisowie – 85.088,24 zł,
- nawierzchnia na ul. Leśnej nr 3a i 9 w Herbach – 104.557,07 zł
- nawierzchnię na ul. Wczasowej i Słonecznej w Pietrzakach – 444.488,78 zł
- budowę ul. Fabrycznej w Mochali – 981.460,00 zł.

W ramach przedsięwzięcia „Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego - etap I” realizowanego przy udziale środków unijnych, w 2019r. wydatkowano 5.909.976,58 zł. Zadanie obejmowało budowę drogi pieszo-rowerowej od centrum Herb do ul. Poprzecznej w Lisowie oraz wiatę przystankową dla rowerów. Wykonano wszystkie planowane prace wraz z montażem kładki nad torami wzdłuż drogi krajowej. Wszystkie czynności polegające na odbiorze końcowym zadania przez różne uprawnione instytucje zostały zakończone do 30 września i nastąpił całkowite rozliczenie kosztów zadania. Ogólny koszt zadania wyniósł 6.804.451,72 zł, w tym droga rowerowa (5,73 km), zintegrowany węzeł przesiadkowy z dwoma wiatami – 4.732.540,46 zł oraz obiekt mostowy – kładka rowerowa – 187,44 m – 2.071.911,26 zł. Pierwsze wydatki na to zadanie poniesiono w 2016r., dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 otrzymane do tej pory na realizację tego przedsięwzięcia wyniosło 5.016.184,02 zł. wniosek o płatność końcową został złożony w listopadzie 2019r.

W ramach zadania pn. „Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego - etap II” realizowanego przy udziale środków unijnych, wydatkowano 3.161.503,95 zł. Zadanie obejmuje budowę drogi pieszo-rowerowej z Lisowa do Chwostka oraz wiaty rowerowe i wymianę wiat przystankowych w Lisowie. Prace przebiegały zgodnie z harmonogramem. Planowany termin zakończenia zadania to styczeń 2020r. Rozliczenie zadania jest przewidziane do czerwca 2020r.

Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa

W 2019r. zakupiono działkę na mienie gminy za kwotę 25.250 zł.

Dział 750 – Administracja publiczna

W ramach zadań inwestycyjnych zakupiono 10 komputerów wraz z oprogramowaniem na stanowiska urzędnicze, na których zachodziła konieczność wymiany sprzętu. Wartość zakupu wyniosła 46.741,71 zł.

Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Przekazano 3.000 zł na Fundusz Wsparcia Policji z przeznaczeniem na zakup radiowozu dla Powiatowej Komendy Policji w Lublińcu. Przekazanie środków nastąpiło na podstawie spisanego porozumienia.

W ramach projektu „Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych na terenie gmin Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą poprzez doposażenie OSP w sprzęt i samochody ratowniczo-gaśnicze” Gmina zakupiła i przekazała do poszczególnych jednostek sprzęt do usuwania skutków podtopień i powodzi oraz sprzęt do usuwania wichur i huraganów za kwotę 300.120 zł. Zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczy dla OSP Lisów za kwotę 959.400 zł oraz przekazano 696.303 zł dla Gminy Kochanowice (partnera w projekcie) tytułem dofinansowania na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego. Całość środków wydatkowanych na realizację projektu w 2019r. wyniosła 1.955.823 zł.

Projekt był realizowany z dofinansowaniem z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

W ostatnim kwartale przekazano dotację na zakup samochodu strażackiego dla OSP Olszyna w wysokości 290.000 zł, z czego 240.000 zł stanowiło dofinansowanie z samorządu województwa.

Po przeprowadzeniu wszystkich procedur koszt nabycia nowego samochodu wraz z niezbędnymi opłatami zamknął się w kwocie 256.006,70 zł.

Kolejnym zadaniem z tej dziedziny była modernizacja remizy OSP w Olszynie. Wykonano nowe przyłącze wodne i kanalizacyjne do remizy. Był to kolejny etap modernizacji. Całość prac wyniosła 93.509,54 zł.

Dział 801 – Oświata i wychowanie

Plan przewidywał montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach szkoły w Lisowie i Olszynie, złożono wnioski o dofinansowanie. Zadanie będzie realizowane w 2020r.

W szkole w Herbach dokonano wymiany pieca CO za kwotę 33.700 zł.

W ramach zakupów inwestycyjnych nabyto samochód do przewozu dzieci do szkoły w Lisowie za kwotę 117.000 zł.

Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

W ramach gospodarki odpadami opracowano wniosek i dokumentację aplikacyjną o dofinansowanie z funduszy unijnych dla zadania inwestycyjnego pn. "Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów" – 8.979 zł.

Gmina kontynuuje realizację zadań mających na celu ograniczenie niskiej emisji. W ramach tych działań udzielane są dotacje na termomodernizację budynków wielorodzinnych w wysokości maksymalnej 15.000 zł dla jednego budynku. W 2019r. dofinansowanie z budżetu gminy otrzymała jedna wspólnota mieszkaniowa.

W I i II kwartale roku kontynuowano realizację Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Herby - etap na lata 2018/2019. Polegał on na dopłacie dla mieszkańców gminy do kosztów wymiany źródeł ciepła, montażu solarów i ogniw fotowoltaicznych. Zadanie to było realizowane ze środków dotacji i pożyczki z WFOŚiGW w Katowicach. Cały koszt zadania to kwota 445.210,89 zł, w 2019r. wydatkowano na ten cel kwotę 402.010,89 zł. Prace były realizowane do czerwca 2019r. kiedy przypadał termin zakończenia zadania.

Pod koniec roku została rozpoczęta druga edycja programu PONE – etap na lata 2019/2020, prace będą realizowane dopiero w 2020r.

W dziale tym zrealizowano też wydatki na budowę oświetlenia ulicznego w łącznej kwocie 137.781,56 zł, w tym m.in. na następujące zadania:

- budowa oświetlenia w miejscowości Otrzęsie – 26.797,76 zł
- dobudowa oświetlenia w ul.Dworcowej w Lisowie – 20.800,01 zł
- budowa oświetlenia w ul.Droniwickiej w Mochali – 53.000,91 zł
- dobudowa 2 lamp oświetleniowych w ul.Stawowej w Olszynie – 5.564,20 zł
- montaż słupa oświetleniowego w Pustkowie i Kolonii Lisów – 4.059,00 zł
- wykonanie lampy w ul.Sportowej w Herbach – 6.778,26 zł
- wykonanie osłony kabla w ul.Lublinieckiej w Herbach – 5.601,42 zł.

Wykonano projekty na oświetlenie następujących ulic:

Lisów, ul.Przemysłowa, Hadra – boisko sportowe, Hadra – przy drodze powiatowej.

W planie inwestycyjnym ujęto zadania związane z budową placów zabaw na terenie gminy. Zrealizowano budowę placu zabaw z siłownią plenerową i strefą relaksu przy ul. Lompy w Kalinie – 79.205,11 zł. Na to zadanie otrzymano dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej

w wysokości 39.602,55 zł. Wykonano remont placu zabaw przy ul. Szkolnej w Hadrze – 89.519,40 zł, zadanie to w kwocie 57.140,23 zł zostało sfinansowane z dotacji Województwa Śląskiego. Przeprowadzono też remont placu zabaw w Olszynie przy ul. Klonowej za kwotę 74.021,40 zł (fundusz sołecki).

Podpisano też umowę na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji „Zagospodarowanie placu przy ul. Dworcowej w Herbach” na kwotę 43.911 zł. Zadanie to miało być wykonane do końca grudnia, jednakże firma odstąpiła od umowy i zapłaciła karę umowną. Prace będą realizowane w 2020r.

Dział 926 – Kultura fizyczna

W dziale tym w planie przewidziano montaż instalacji fotowoltaicznych na budynku zaplecza sportowo-socjalnego przy boisku sportowym w Herbach oraz budynku socjalno-administracyjnym przy boisku sportowym w Lisowie. Zadanie to uzyskało dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 i będzie realizowane w 2020r.

W 2019r. poniesiono wydatki na opracowanie dokumentacji na przebudowę płyty boiska sportowego w Herbach w wysokości 19.976 zł.

Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego przedstawia załącznik nr 6.

III. 3 Zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3, dokonane w trakcie roku budżetowego.

W budżecie gminy na 2019r. przyjętym uchwałą nr III/11/18 z 20 grudnia 2018r. określono następujące wydatki na programy i projekty realizowane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3

Nazwa programu	Nazwa zadania	Dział Rozdział	Ogółem wartość projektu	Planowane wydatki w 2019r.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – Gmina Herby	600 60011 60016	6.910.000	3.400.000
Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – Gmina Herby – etap II	600 60011 60014 60016	3.463.000	3.070.000
Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych na terenie gmin Parku Krajobrazowego Łasy nad Górną Liswartą poprzez doposażenie OSP w sprzęt i samochody ratowniczo - gaśnicze	754 75412	1.752.696,65	1.747.685,15

Od 2016r. Gmina realizuje zadanie przy udziale środków unijnych pn. „Budowa węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – Gmina Herby”. Etap pierwszy dotyczył budowy drogi rowerowej z Herb do Lisowa oraz wiaty dla rowerów w centrum Herb. Plan na to zadanie na początku roku był zgodny z przyjętym pierwotnie harmonogramem robót. W 2017r. podpisano umowę o dofinansowanie zadania ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w wysokości dotacji nie przekraczającej 5.438.703,28 zł. Prawie pół roku trwały prace projektowe, uzgodnienia i konsultacje, dlatego większość robót została przesunięta na 2019r. W związku z tym środki na realizację tego zadania z roku 2018 przesunięto na rok 2019, ponadto we wrześniu 2019r. zwiększono wartość dofinansowania do wysokości 5.775.157,36 zł. Na sesji Rady Gminy w dniu 26 marca zwiększono plan wydatków na to zadanie o 2.513.749,04 zł, tj. do wysokości 5.913.749,04 zł. Przesunięto termin zakończenia inwestycji na 30 września 2019r.

Na sesji Rady Gminy w dniu 30 września zwiększono łączne nakłady finansowe o 3.115,90 zł, tj. do kwoty 6.811.340,08 zł

W planie wydatków ujęto też zadanie realizowane z dofinansowaniem środków z RPO pn. „Budowa węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – Gmina Herby – etap II”. Zadanie jest realizowane od 2018r., polega na budowie ciągu pieszo-rowerowego z Lisowa do Chwostka i budowie punktu przesiadkowego oraz jego wyposażenie. Plan wydatków na to zadanie został zwiększony na sesji Rady Gminy w dniu 26 marca 2019r. o kwotę 160.167,16 zł, a następnie w dniu 22 maja dodatkowo o kwotę 155.411,05 zł. Łączny limit wydatków na tę inwestycję na dzień 30 czerwca wynosił 3.385.578,21 zł. Planowany termin zakończenia zadania to styczeń 2020r., rozliczenie zadania planuje się do czerwca 2020r.

Na sesji Rady gminy w dniu 27 listopada zmniejszono łączne nakłady finansowe o kwotę 1.094,33 zł, tj. do kwoty 3.661.626,02 zł, zmniejszono limit wydatków na 2019r. o kwotę 224.074,26 zł, tj. do kwoty 3.161.503,95 zł, zwiększono limit wydatków na 2020r. o kwotę 222.979,93 zł, tj. do kwoty 478.465,95 zł.

W uchwale budżetowej przewidziano również do realizacji zadanie pn. „Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych na terenie gmin Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą poprzez doposażenie OSP w sprzęt i samochody ratowniczo -gaśnicze”. W ramach tego zadania plan wydatków bieżących przewidywał 4.259,78 zł na dotację na Gminy Kochanowice – partnera projektu, pozostałą kwotę na wydatki majątkowe na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego oraz sprzętu do usuwania skutków powodzi i skutków nawałnic i huraganów oraz 637.755 zł jako dotację majątkową dla Gminy Kochanowice na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego. Na sesji Rady Gminy w dniu 16 stycznia zwiększono plan wydatków bieżących o 922,50 zł na promocję projektu i plan wydatków majątkowych o 173.307 zł na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Lisów.

Na sesji w dniu 18 czerwca 2019r. dokonano przeniesienia kwoty 627,50 zł z wydatków bieżących na wydatki majątkowe.

Na sesji Rady Gminy w dniu 23 października zwiększono łączne nakłady finansowe o 38.463,13 zł, tj. do kwoty 1.955.823 zł.

III. 4 Stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich

Limity wydatków na zadania wieloletnie na 2019r. określone zostały w uchwale nr III/10/18 Rady Gminy z dnia 20 grudnia 2018r. w sprawie Wieloletniej prognozy finansowej na lata 2019-2024 obejmowały następujące zadania bieżące:

- wzmocnienie potencjału służb ratowniczych na terenie gmin Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą poprzez doposażenie OSP w sprzęt i samochody ratowniczo -gaśnicze

majątkowe realizowane przy udziale środków unijnych:

- budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – Gmina Herby
- budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – Gmina Herby – etap II
- wzmocnienie potencjału służb ratowniczych na terenie gmin Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą poprzez doposażenie OSP w sprzęt i samochody ratowniczo -gaśnicze

majątkowe pozostałe:

- Program Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Herby – etap na lata 2018/2019
- budowa cmentarza w Olszynie
- budowa oczyszczalni ścieków w Olszynie
- wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy dróg gminnych
- opracowanie dokumentacji na zagospodarowanie centrum miejscowości Herby
- wykonanie dokumentacji projektowej na modernizację dróg gminnych.

Na koniec grudnia 2019r. w wyniku wprowadzonych zmian realizację programów wieloletnich przedstawia poniższa tabela:

Dział	Nazwa zadania i okres realizacji	Łączne nakłady finansowe	Planowane wydatki w latach			Stopień zaawansowania
			2019	2020	2021	
010	Dostawa i wymiana wodomierzy na terenie Gminy Herby 2019 – 2020	835.807,50	250.000,00	585.807,50		29,9
010	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Lisowie 2019-2020	145.755,00		145.755,00		0
010	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania „Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Lisowie, ul.Sosnowa” 2019 – 2020	21.402,00		21.402,00		0
600	Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublińskiego – Gmina Herby 2016 – 2019	6.811.340,08	5.913.749,04			100
600	Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublińskiego – Gmina Herby – etap II 2017 – 2020	3.661.626,02	3.161.503,95	478.465,95		86,3
600	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy dróg gminnych 2018 - 2019	34.850,00	34.850,00			100
600	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na modernizację dróg gminnych 2018 – 2019	44.833,00	44.833,00			100
600	Budowa drogi rowerowej w pasie dróg powiatowych nr 2325S i 2328S zlokalizowanych od miejscowości Chwostek do miejscowości Hadra 2019 – 2020	40.000,00		40.000,00		0
600	Opracowanie projektu budowy ścieżki pieszko-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 905 w miejscowości Olszyna 2019 – 2020	20.000,00		20.000,00		0
600	Dudowa drogi rowerowej w pasie dróg powiatowych nr 2325S i 2328S od Chwostka do Hadry	86.100,00		86.100,00		0
600	Przebudowa ul.Budowlanych w Lisowie – etap I 2019 – 2020	426.565,44	72.088,37	354.477,01		18,1
710	Rozbudowa cmentarza w Olszynie 2011-2020	229.400		100.000	100.000	12,8
750	Remont pomieszczeń w budynku Urzędu Gminy Herby 2019 - 2020	91.991,93	40.536,80	51.455,13		44,1
754	Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych na terenie gmin Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą poprzez doposażenie OSP w sprzęt i samochody ratowniczo -gaśnicze 2017 - 2018	1.926.003,65	1.897.275,00			100
900	Program Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Herby - etap na lata 2018/2019	445.210,89	402.010,89			100
900	Program Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Herby - etap na lata 2019/2020	707.400,00	157.200,00	550.200,00		0
900	Opracowanie dokumentacji na zagospodarowanie centrum miejscowości Herby 2018 – 2020	43.911,00	43.911,00			0

400 801 926	Montaż instalacji fotowoltaicznych dla budynków gminnych w Gminie Herby	536.395,00		521.305,00		2,8
-------------------	---	------------	--	------------	--	-----

W 2019r. do przedsięwzięć wieloletnich wprowadzono zadanie wymianę wodomierzy na terenie Gminy Herby. Będzie ono realizowane w latach 2019 i 2020. Koszt wymiany wodomierzy w 2019r. wynosił 249.818,25 zł. Zadanie jest realizowane na bieżąco.

Projekt modernizacji oczyszczalni ścieków w Lisowie miał być opracowany do końca grudnia, ale ze względu na różne trudności w uzgodnieniach termin został przesunięty na marzec 2020r.

W listopadzie podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania „Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Lisów, ul.Sosnowa”, termin realizacji zadania to 26 maj 2020r.

Projekt pn „Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – Gmina Herby” polega na budowie i przebudowie dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych z Herbów do Lisowa, a także budowie punktu przesiadkowego i jego wyposażenie. Od początku realizacji wydatkowano na to zadanie 6.804.451,72 zł z czego 5.909.976,58 zł w 2019r. Wszystkie prace budowlane zostały wykonane do czerwca, do końca września przeprowadzono odbiory końcowe i obiekt został oddany do użytku.

W 2019 roku Gmina realizowała również projekt pn. „Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – Gmina Herby – etap II”. Obejmuje on budowę drogi rowerowej z Lisowa do Chwostka wzdłuż DK46, a także budowę punktu przesiadkowego i jego wyposażenie wraz z budową parkingu typu Parkuj i jedź w miejscowości Lisów.

Dotychczas poniesiono nakłady w kwocie 3.184.160,07 zł, z czego większość w 2019r. Zadanie jest realizowane bardzo sprawnie, zakończenie robót budowlanych nastąpi w pierwszej połowie roku 2020.

W planie przedsięwzięć wieloletnich umieszczono kilka projektów z zakresu opracowania dokumentacji projektowej na określone zadania dotyczące remontu, modernizacji czy przebudowy dróg gminnych. Prace nad tymi projektami trwają z reguły wiele miesięcy, stąd zleca się je dużo wcześniej.

W zakresie zadania „Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy dróg gminnych” w kwocie planu 34.850 zł, wykonano projekt ul. Fabrycznej w Mochali, ul.Jałowcowej w Olszynie oraz ul.Wczasowej i Słonecznej w Pietrzakach.

W zakresie zadania „Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na modernizację dróg gminnych” w kwocie planu 44.833 zł, wykonano projekt odcinka drogi Oleksiki - Drapacz, projekt remontu parkingu w ul. Leśnej w rejonie budynków 14 i 15 w Herbach, projekt remontu ul.Sportowej w Lisowie i odcinka drogi ul.Budowlanych w Lisowie.

Kolejne zadania z zakresu dróg, tj. „Budowa drogi rowerowej w pasie dróg powiatowych nr 2325S i 2328S zlokalizowanych od miejscowości Chwostek do miejscowości Hadra” oraz „Opracowanie projektu budowy ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 905 w miejscowości Olszyna” będą zakończone w 2020r.

Podobnie zadanie dotyczące opracowania projektu budowy ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi krajowej nr 905 w miejscowości Olszyna zaplanowano na 2020r.

W 2019r. przystąpiono do realizacji przedsięwzięcia pn.”Przebudowa ul.Budowlanych w Lisowie”. Część prac w kwocie 72.088,37 zł została wykonana, pozostałe prace będą realizowane w 2020r.

Od wielu już lat trwają starania o rozbudowę cmentarza w Olszynie. Wydzielono teren i wykonano niewielkie prace adaptacyjne. W 2019r. nie poniesiono żadnych nakładów na ten cel.

Kolejne zadanie to remont pomieszczeń w budynku Urzędu Gminy Herbach. Prace są realizowane stopniowo, zadanie obejmuje malowanie pomieszczeń i remont łazienek. Koszt zadania wyceniono na kwotę 91.991,93 zł, w 2019r. wydatkowano na ten cel 40.536,80 zł, tj. 44,1%.

W 2018r. Gmina podpisała umowę o dofinansowanie projektu pn. „Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych na terenie gmin Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą poprzez wyposażenie OSP w sprzęt i samochody ratowniczo -gaśnicze”. Projekt był realizowany w 2019r. w partnerstwie z Gminą Kochanowice, przy czym Gmina Herby była liderem. Operacja obejmowała zakup samochodu ratowniczo-

gaśniczego, zakup sprzętu do usuwania skutków powodzi i podtopień i zakup sprzętu do usuwania skutków wichur i huraganów. Wszystkie sprzęty objęte projektem zostały zakupione i przekazane do użytkowania odpowiednim jednostkom OSP. Na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego Gmina musiała dodatkowo dołożyć 173.307 zł, ale złożono wniosek o zwiększenie dofinansowania, i uzyskał on pozytywną ocenę. Wniosek o płatność końcową został złożony i trwa jego weryfikacja.

W końcu 2018r. przystąpiono do realizacji Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na lata 2018-2019. Polegał on na wymianie źródeł ciepła, montażu instalacji solarnych i fotowoltaicznych na budynkach u mieszkańców Gminy. Część prac finansował mieszkaniec, część dopłacała Gmina. Zadanie zostało zakończone i rozliczone.

W 2019r. Gmina przystąpiła do kolejnej edycji Programu PONE na lata 2019/2020. Zadanie będzie realizowane w 2020r.

W programie wieloletnim ujęto też zadanie dotyczące wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej zagospodarowania centrum Herb a konkretnie placu przy ul. Dworcowej. Jeszcze w 2018r. podpisano umowę z wykonawcą. Zadanie miało być zakończone w grudniu 2019r., jednakże firma nie wywiązała się z umowy, prace nie zostały zrealizowane, naliczono karę umowną.

W zakresie zadania z udziałem środków unijnych „Montaż instalacji fotowoltaicznych dla budynków gminnych na terenie Gminy Herby” w 2018r. poniesiono wydatki na przygotowanie dokumentacji i wniosku aplikacyjnego do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Umowa o dofinansowaniu została podpisana w ostatnim kwartale 2019r.

Zadanie będzie realizowane w 2020r.

IV. Przychody i rozchody

Przychody budżetu to zaciągane kredyty i pożyczki, nadwyżka z lat ubiegłych i inne źródła, w tym wolne środki na rachunku bankowym gminy wynikające z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. Rozchody to spłaty rat kredytów i pożyczek oraz udzielone pożyczki.

Przychody zrealizowane przez gminę w 2019r. oraz spłaty kredytów i pożyczek zawiera załącznik nr 4 do sprawozdania.

W pierwszym półroczu 2019r. Gmina nie zaciągała kredytu w rachunku bieżącym, ale w lipcu powstała taka potrzeba, kredyt ten został spłacony do końca grudnia.

W planie przychodów w 2019r. początkowo ujęto kredyt na planowany deficyt budżetu gminy w wysokości 3.000.000 zł, który miał związek z dużymi planowanymi wydatkami majątkowymi, tj. zadaniami realizowanym przy udziale środków unijnych (budowa węzłów przesiadkowych oraz zakup sprzętu strażackiego) oraz na budowę i modernizację dróg gminnych. Potem w trakcie roku zwiększono plan kredytów jeszcze o 1.000.000 zł, a w trzecim kwartale zmniejszono do kwoty 3.500.000 zł. Ostatecznie w wyniku tego, że duże zadania inwestycyjne były realizowane z zaliczek oraz uzyskano ponadplanowe dochody, kredyt na pokrycie planowanego deficytu budżetu gminy oraz spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek, nie było konieczności zawarcia pełnej zaplanowanej kwoty kredytów i w końcu zaciągnięto kredyt w kwocie 3.000.000 zł.

Osiągnięte dochody pozwoliły w pełni pokryć wszystkie zrealizowane wydatki, a nawet w trakcie roku spłacić przed pierwotnie planowanym terminem niektóre raty kredytów.

Wolne środki na rachunku bankowym gminy za rok 2018 wyniosły 109.471,18 zł.

Zadłużenie gminy na koniec grudnia 2019r. z tytułu pożyczek wyniosło ogółem 5.187.991,89 zł.

V. Podsumowanie

Sprawozdanie obrazuje sytuację finansową gminy w 2019r. Dochody ogółem zostały wykonane w 101,36%. Dotacje celowe przekazywane były zgodnie z planem i ustalonymi harmonogramami.

Dochody własne zostały wykonane w 102,08%.

Wydatki były realizowane w sposób planowy, zadania realizowane przy udziale środków unijnych przebiegały zgodnie z harmonogramem i zostały w planowanych terminach ukończone. Nastąpił wzrost wydatków bieżących w stosunku do roku poprzedniego i lat wcześniejszych. Jest to związane z tym, że mamy bardzo dużo obiektów, które wymagają ciągłej modernizacji, remontów, okresowych przeglądów. Utrzymanie tych obiektów powoduje wzrost wydatków bieżących, ponadto doszły nowe zadania. Bardzo

duże środki przeznacza się na naprawy oraz remonty gminnych urządzeń i sieci kanalizacyjnych, wodociągowych oraz drogowych.

Infrastruktura wodociągowa na terenie naszej gminy powstała w latach osiemdziesiątych a kanalizacyjna w latach dziewięćdziesiątych i początkiem po dwutysięcznym roku, co powoduje, że jest już przestarzała i awaryjna. Wymaga modernizacji a wiele miejsc przebudowy, wymiany przyłączy, wodomierzy. Powstało wiele nowych obiektów, które należało wyposażać, teraz będą ponoszone wydatki na ich utrzymanie. Także kryta pływalnia i kotłownia, oprócz bieżącej konserwacji i przeglądów, wymagają napraw i remontów, aby zapewnić sprawne funkcjonowanie. Powstały nowe obiekty sportowe, które też wymagają bieżącego utrzymania.

Znacznie wzrosły wydatki na zadania zlecone z budżetu państwa, dotyczy to zwłaszcza realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i pomocy rodzinie. Bieżące wydatki na oświatę również są nieznacznie większe wskutek wzrostu wynagrodzeń i innych świadczeń. Zwiększyła się też liczba dzieci z niepełnosprawnościami, a zmiany przepisów oświatowych związane z zapewnieniem im właściwej opieki i warunków nauki również przyczyniają się do wzrostu wydatków.

Gmina finansuje także dwie instytucje kultury, które funkcjonują na naszym terenie.

Stale wzrastają koszty administracji, gdyż mimo ograniczania sprawozdawczości „papierowej” i wprowadzania korespondencji i sprawozdawczości elektronicznej, wprowadzanie nowych zadań i nowych sprawozdań oraz ciągłe zmiany i obostrzenia przepisów powodują wzrost obciążeń zarówno w sferze wydatków rzeczowych jak i osobowych. Coraz więcej zadań wymaga wzrostu zatrudnienia, wprowadzanie nowych rozwiązań informatycznych i cyfryzacja powoduje wzrost kosztów utrzymania urządzeń komputerowych w sprawności i obsługi serwisowej programów informatycznych.

Gmina i jej jednostki organizacyjne nie gromadzą na wydzielonych rachunkach dochodów z działalności określonej w ustawie z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz.2572 z późn.zm.) ani ze źródeł ustalonych przez Radę Gminy, wszystkie dochody i wydatki dokonywane są przez rachunek budżetowy gminy.

Budżet gminy za rok 2019 zamknął się wynikiem ujemnym w wysokości – 1.955.677,61 zł, natomiast różnica przychodów i rozchodów była dodatnia i wyniosła - 2.924.821,07 zł.

Różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi stanowi nadwyżkę operacyjną bądź deficyt operacyjny. Nadwyżka operacyjna budżetu gminy wyniosła 2.938.399,34 zł.

Wymagalne należności gminy na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły 1.887.597,71 zł.

Stan zobowiązań gminy wynosił 5.187.991,89 zł z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, co stanowiło 12,06 % zrealizowanych dochodów gminy. Zobowiązań wymagalnych gmina nie miała, gmina nie udzielała poręczeń i gwarancji.

Nie zaciągano zobowiązań na wydatki dotyczące zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach programów wieloletnich.

W ciągu roku dokonano 37 zmian w planie wydatków budżetowych gminy w ramach udzielonego upoważnienia.

Wykonanie budżetu przebiegało planowo. Wskaźniki Gminy w Wieloletniej Prognozie Finansowej są korzystne.

Wójt Gminy

mgr Iwona Burek